

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ШОСТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №14

Стенограма пленарного засідання

20 жовтня 2021 року

Київ 2021

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ШОСТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №14

Стенограма пленарного засідання

20 жовтня 2021 року

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання чотирнадцяте
(Середа, 20 жовтня 2021 року)

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...4
Заяви депутатських фракцій і груп:	
«Батьківщина»	...15
«Європейська солідарність»	...16
«Слуга народу», «Довіра»	...17
Прийняття рішення про зняття з порядку денного розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України»	...17
Розгляд проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік»	...21, 48
Прийняття за основу проекту Постанови «Про висновки та пропозиції до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік»	...48

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ЧОТИРНАДЦЯТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
20 жовтня 2021 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні народні депутати та гості Верховної Ради України! Шановні колеги, прошу підготуватися до електронної реєстрації. Нагадую, що після початку реєстрації необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути на зелену кнопку «За» та тримати ці дві кнопки одночасно до кінця реєстрації, тобто до появи результатів на табло. Шановні колеги, готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У залі зареєструвалися 170 народних депутатів. Пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження нашого колеги народного депутата України Железняка Ярослава Івановича. Давайте його привітаємо і побажаємо міцного здоров'я та усіляких гараздів (*Оплески*).

Відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України в середу відводиться до 30 хвилин для стислих оголошень, заяв, повідомлень, пропозицій народних депутатів. Колеги, прошу записатися на виступи.

Слово надається народному депутату України Мазурашу Георгію Георгійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

МАЗУРАШУ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Федієнку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Федієнко. Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановні колеги та громадськість! Змушений знову говорити про те болюче питання, про яке казав у сесійному залі кілька тижнів тому. Йдеться про проблеми майже 10 тисяч українських дітей, хворих на інсулінозалежний цукровий діабет, які потребують постійної опіки та регулярного використання різних лікарських засобів.

Після виступу в цьому сесійному залі я направив депутатське звернення до міністра охорони здоров'я України пана Ляшка. Нагадаю основні положення мого виступу та звернення.

Життя дітей, хворих на інсулінозалежний цукровий діабет, залежить від постійного нагляду та допомоги сторонніх осіб. Без необхідної соціальної допомоги діти, які сьогодні позбавлені належної компенсації захворювання, швидко отримують хронічні ускладнення. Якщо не буде належної допомоги цим дітям, сьогодні-завтра багатьох з них очікує гемодіаліз, трансплантація нирок, ампутація кінцівок, операції щодо відновлення зору та інші ускладнення.

У більшості випадків лікарські консультативні комісії відмовляють дітям, хворим на інсулінозалежний цукровий діабет, у встановленні інвалідності підгрупи А. Причиною цього є нерозуміння лікарями постанови Кабінету Міністрів України № 917, у якій регулюється питання щодо встановлення інвалідності дітям.

У своєму зверненні я вимагав від міністра доопрацювати постанову Кабінету Міністрів України № 917 та роз'яснення до неї в частині своєчасного та справедливого надання інвалідності підгрупи А дітям, хворим на цукровий діабет I типу. Отримав відповідь, яка є класичною чиновницькою відпискою.

Змушений цитувати: «Підставою для встановлення дитині категорії «дитина з інвалідністю підгрупи А» є виключно висока міра втрати здоров'я та надзвичайна (повна) залежність від постійного стороннього догляду, допомоги або диспансерного нагляду та фактична нездатність до самообслуговування». Тобто у відповідь мені просто процитували текст постанови № 917 – саме тієї постанови, зміни до якої та розгляд я вимагав. Як з цієї відповіді зрозуміти, чому лікарські консультаційні комісії відмовляють в наданні інвалідності дітям, які, починаючи з дитячого садочку, повинні щоденно отримувати багаторазові ін'єкції? Ці діти через свій вік не здатні самостійно зважувати їжу, прораховувати в ній кількість вуглеводів, розраховувати потрібну дозу інсуліну та робити собі ін'єкції.

Пане Ляшко, я був серед тих депутатів, які голосували за призначення вас на посаду міністра. Не змушуйте мене розчаровуватися в цьому голосуванні. Повторно звертаюся до міністра охорони здоров'я України з вимогою приділити особисту увагу цій проблемі. Це занадто важлива проблема, щоб відписка, яку ви...

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Костенку Роману Васильовичу.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Сьогодні ми розглядатимемо проект бюджету. Дійсно, ми вже

казали, що на безпеку й оборону передбачено більше, ніж у минулому році, але хотів би все-таки звернути увагу, що цього недостатньо. Ми воююча країна і повинні збільшувати бюджети в такій прогресії, щоб можна було ставити нові зразки озброєння для протистояння Російській Федерації. Враховуючи те, що Збройним Силам потрібно буде більше сплачувати за ті ж комунальні послуги, зокрема за газ, який подаватиметься до військових частин, буде дуже багато запитань, чи вистачить нам коштів на закупівлю нового озброєння. Розмовляючи безпосередньо з представниками сил безпеки та оборони, зрозуміло, що ми навіть зараз не даємо їм мінімальних потреб.

Хочу звернути увагу на те, що ми витрачаємо кошти на безпеку і оборону лише як 30-та країна у світі, тоді коли наші противники – Російська Федерація – 60 мільярдів проти наших 5,5. Що ми маємо? Насамперед недобудови, які на сьогодні є в Міністерстві оборони, – службові квартири для наших військово-службовців. Це щодо службового житла. Є деякі військові частини, зокрема в місті Бердичеві, в смт Десна, де з 2019 року стоять на 90 відсотків добудовані квартири, офіцери вже два роки не можуть в них заселитися. Це питання надання коштів на підготовку матеріально-технічної бази Збройних Сил України. Останній раз кошти у військових частинах виділялися теж у 2019 році.

У мене є поправки до проекту бюджету, де ми збільшуємо фінансування Служби зовнішньої розвідки України, Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Служби безпеки України (зараз, коли ми реформуємо, і це дуже доречно), безпосередньо Збройних Сил України. Тому у мене прохання збільшити їм бюджети. Ми воююча країна, і потрібно їх максимально фінансувати. Тих 5 відсотків, виписаних у Законі «Про національну безпеку України», є недостатніми під час агресії Російської Федерації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Морозу Володимирі Вікторовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Доброго ранку, шановні друзі! Хотів би торкнутися теми опалювального сезону на прифронтових територіях, де немає центрального опалення, газових та вугільних котелень. Сьогодні всі люди сидять, як ми кажемо в народі, на розетці, бо похолодало, і вони вмикають електроприлади. Гаснуть цілі квартали.

Ми знаємо, нашими зусиллями в тому році в опалювальний сезон ціна електроенергії до 3 тисяч кіловат-годин становила 90 копійок. Сьогодні ці пільги зняті для людей, які проживають на прифронтових територіях – Мар'янка,

Красногорівка, Новогродівка. Вони не зможуть сплатити тарифи, що становитимуть 1 гривню 68 копійок.

Звертаюся до уряду, до Президента: жити в квартирах в Києві, мати опалювання – це не жити у прифронтових містах, де йде війна. Люди, які звідти виїхали, не мають робочих місць, заробітної платні. Там залишаються інваліди, пенсіонери. Що їм робити? Зверніть, будь ласка, на це увагу. За спожитих 2-3 тисячі кіловат там сплачуватимуть близько 5-6 тисяч гривень в опалювальний сезон.

Я благаю вас звернути увагу, надати людям компенсаційні виплати, щоб вони могли платити по 90 копійок в опалювальний сезон.

Знаєте, це верх цинізму, коли в сесійному залі голосують за ігровий бізнес, за продаж землі, а компенсаторів людям, проживаючих на прифронтових територіях, виділити не можуть. Там живуть шахтарі, які вже третій місяць не отримують заробітної плати. Як їм вижити в час COVID-19, війни? Що ми робитимемо? Як виживати людям на цих територіях? Якщо ви не звернете на це уваги, ви просто живцем хоронитимете людей на прифронтових територіях.

Прошу Президента і уряд звернути увагу на всі міста, які сьогодні опалюються...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Ковальчуку Олександру Володимировичу.

КОВАЛЬЧУК О.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 152, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Михайлюк Галині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайлюк Галина Олегівна. Будь ласка.

МИХАЙЛЮК Г.О., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановна президіє! Шановні колеги! Дорогі українці! У березні 2012 року набув чинності Закон України «Про особливості утворення акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування», почалося реформування залізничної галузі, і з грудня 2015 року розпочала свою роботу «Укрзалізниця». Якщо на державному рівні відбувається програма децентралізації, то в залізничній галузі все навпаки. Підприємства отримали централізоване управління, що спричинило істотне погіршення ситуації. Ми маємо постійні корупційні скандали навколо «Укрзалізниці», черга дійшла до формування залізничних лікарень. Однією з них є Одеська клінічна лікарня на залізничному транспорті. Це один з найкращих закладів охорони здоров'я в регіоні, де висококваліфіковані фахівці пліч-о-пліч працюють з викладачами Одеського національного медичного університету.

Сучасне обладнання, фахові лікарі, медичні сестри – все це зробило лікарню відомим у країні брендом.

До 2015 року мережа державних лікувальних закладів «Укрзалізниці» утримувалася за рахунок коштів Державного бюджету, а також коштів трудових колективів залізниць. Після включення лікарень «Укрзалізниці» у 2015 році до публічного акціонерного товариства з їх статусом структурних підрозділів, філій «Центр охорони здоров'я», державне фінансування лікарень припинилося, почався занепад.

Позбавлення лікарень статусу юридичних осіб та надмірна централізація функцій управління лікарнями позбавили їх можливості самостійно забезпечувати лікувально-діагностичний процес, дотримуватися санітарно-гігієнічних вимог, управляти кадрами тощо. Утворена філія протягом 6 років саботувала та продовжує саботувати проведення процедур закупівлі товарів та послуг, що негативно впливає на стан лікувально-діагностичного процесу, забезпечення лікарень матеріальними ресурсами, зменшує ринкову привабливість лікарень.

У березні 2020 року керівником філії була призначена Білинська Наталія Ярославівна, вона відразу презентувала свою програму реформування залізничних лікарень шляхом їх продажу як непрофільного збиткового активу. Після цього Білинська в ніч з 7 на 8 травня 2020 року змінила структуру всіх залізничних лікарень, ввела в них посади генеральних директорів та призначила своїх людей. Фактично мало місце рейдерське захоплення залізничних лікарень, і все це твориться в умовах карантину.

Шановні колеги, залізничні лікарні необхідно вивести зі складу «Укрзалізниці», надати їм самостійності, статусу юридичних осіб, підпорядкувати Міністерству охорони здоров'я, створити на їх базі університетські клініки або клініки швидкої екстреної допомоги. А найголовніше – лікарні зможуть розвиватися, а громадяни України, зокрема залізничники, зможуть отримувати якісну медичну допомогу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Івченку Вадиму Євгеновичу, фракція «Батьківщина».

Соболев Сергій Владиславович... Хто виступатиме?

Івченко Вадим Євгенович, я перепрошую.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! На минулому тижні урядовці рапортували про те, що у нас 100 днів діє ринок землі. 100 днів – це термін сакральний, за який можна було б щось зробити, але багато можна було й зруйнувати.

Держгеокадастр рапортує про 28 тисяч угод на 70 тисяч гектарів землі. Це свідчить, що українці не сприйняли ринок землі. Це серед 6 мільйонів пайщиків і 26 мільйонів гектарів розпайованих земель.

Колеги, а де валютне цунамі? Де Український державний фонд підтримки фермерських господарств, який має надавати безкоштовні кредити? Де підтримка держави щодо першого внеску? Де дешеві кредити? А де та найкраща ціна для громадян України, про яку ви казали? Де все це?

В Україні ціна на землю в декілька разів менша, ніж в Європейському Союзі. Але, колеги, коли подивитися аналітичний звіт *Land Matrix* (аналітична глобальна структура), Україна стоїть поряд з такими країнами, як Папуа – Нова Гвінея, Індонезія, Бразилія. Знаєте чому? Тому що вони чітко вказують, що 3,3 мільйона гектарів землі сьогодні контролюються фінансовими спекулянтами. Це означає, що не громадяни України, а саме фінансові спекулянти отримують прибуток.

Ви казали про Кубу, про Венесуелу, коли розповідали, що у нас діє мораторій. Сьогодні це Папуа – Нова Гвінея, поряд з якою стоїть Україна, де не контролюються 3,3 мільйона гектарів землі.

Колеги, скажу більше, вони чітко вказують на те, що, якщо так і далі розвиватиметься сільське господарство, тому що корпорації все висмоктуватимуть безпосередньо з української землі, то 40 відсотків українських земель втратять родючість. Тут необхідна зовсім інша аграрна політика. Потрібно рапортувати про те, що був час, коли 100 гектарів – в одні руки. Цих 100 гектарів – це мав бути новостворений фермер, нове фермерське господарство. Міністерство аграрної політики має рапортувати про створення мільйонів робочих місць, про стимули тим фермерам, які мають реєструватися як сімейні ферми, які вже отримують прибутки і годують своїх пенсіонерів і своїх громадян, а не заганяти їх у податки за 1 гектар і зганяти з української землі, підігруючи тим фінансовим спекулянтам. Задумайтеся над тим, що відбувається в Україні з аграрною політикою. Це негайно потрібно змінювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Салійчуку Олександру В'ячеславовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

САЛІЙЧУК О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Радущкому Михайлу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Борисович Радущкий. Будь ласка.

РАДУЦЬКИЙ М.Б., голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий ранок, шановний головуючий! Добрий ранок, шановні колеги! У мене не дуже весела інформація. В Україні сьогодні в середньому за добу – понад 18 тисяч хворих на COVID-19. Україна сьогодні, на жаль, є другою країною зверху за кількістю померлих. За минулу добу померли 436 людей. Позаминулої доби більше – 500 людей. Черга з катафалків до Київського крематорію сьогодні триває близько двох годин.

Тому, шановні колеги, звертаюся до вас, особливо до керівництва Верховної Ради України: ми не можемо вимагати від людей берегти своє здоров'я, дотримуватися карантинних обмежень, якщо самі це порушуємо. Колеги, 80 відсотків Верховної Ради не розуміють, що масковий режим обов'язковий для виконання (*Оплески*).

Колеги, не більшість, але дуже велика кількість народних депутатів, працівників Апарату Верховної Ради України, секретаріатів комітетів не вакциновані до сьогодні, не маючи на це протипоказань. Що ми вимагаємо від людей?

Ще раз дуже прошу керівництво, по-перше, дати доручення Апарату Верховної Ради України знову організувати щеплення в приміщенні Верховної Ради України для бажаючих працівників Апарату Верховної Ради України, секретаріатів комітетів Верховної Ради України, народних депутатів України. По-друге, усе-таки ретельніше вимагати від усіх дотримання карантинних обмежень, зокрема щодо носіння масок в закритих приміщеннях Верховної Ради України.

Колеги, завтра у стінах Верховної Ради України ми розглядатимемо проект постанови щодо боротьби з COVID-19. Дуже прошу її підтримати. Це перше.

Друге. Сьогодні ми, ймовірно, встигнемо проголосувати законопроект. На щастя, у світі з'явилися інноваційні ліки, які на сьогодні мають пряму дію проти захворювання на COVID-19. Для того щоб ми могли їх використовувати для лікування наших громадян, нам треба так само, як ми прийняли закон у минулому році, що дозволив екстрене використання вакцин, сьогодні зробити – внести зміни, щоб дозволити екстрене використання цих ліків.

Дуже вас прошу підтримати сьогодні законопроект [№ 6121](#). Якщо ми знайдемо голоси, і деякі люди, які кажуть про експерименти, не заважатимуть – прийняти його за основу та в цілому, щоб громадяни України отримали своєчасну якісну допомогу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Борисовичу.

Слово надається народному депутату Костюху Анатолію Вячеславовичу.

КОСТЮХ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Неклюдову Владлену.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Владлен Неклюдов. Будь ласка.

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дорогі українці! Шановні колеги! Хто з нас не знає чи не знав всесвітньо відому Київську кондитерську фабрику імені Карла Маркса? Фабрика була заснована наприкінці XIX століття купцем Єфімовим, який успішно почав виготовляти шоколад та цукерки, прославляючи Київ та Україну. У 1923 році її було націоналізовано і перейменовано в честь Карла Маркса. Десятки тисяч киян працювали на цьому підприємстві, збільшуючи обсяги виробництва шоколаду.

Після страшної війни з нацизмом 1945 року, під час якої загинули мільйони українців, десятки тисяч киян почали відновлювати це підприємство: недоїдали, недоїдали, працювали цілодобово. Той шоколад годував усю Європу, ним пишалися всі українці.

Йшли роки, нарешті ми вибороли незалежність, і, на жаль, за часів Кучми Київська кондитерська фабрика імені Карла Маркса була приватизована п'ятим Президентом. Він почав експлуатувати її на власний розсуд: випускати шоколад із шаленою кількістю трансжирів, які вбивали і вбивають людей. Прикриваючись кар'єрою державного діяча та політика, п'ятий Президент забезпечив собі досить спокійне життя. Але мова зараз не про це.

З 2014 року, тобто вже восьмий рік поспіль від початку війни на сході, п'ятий Президент продовжує вести свій брудний бізнес у країні-агресорі і заробляти в Росії гроші, одночасно поповнюючи її бюджет, з якого виділяються кошти на зброю та боєприпаси, щоб убивати наших громадян.

Нонсенс? Цинізм? Та людина, яка, будучи Президентом України, лобювала внесення змін до Конституції України щодо курсу до євроінтеграції і до НАТО, продовжує заробляти в Росії. Як таке може бути? Задля чого тоді тисячі киян будували, розвивали, відновлювали фабрику Карла Маркса? Невже задля того, щоб цей п'ятий Президент заробляв гроші в Росії під час війни з нею? Невже задля того, щоб годувати окупантів? Невже задля того, щоб армія країни-агресора стала сильнішою? Невже задля того, щоб Росія вбивала наших людей на гроші цього п'ятого Президента?

Остап Бендер колись навчав Кісу Вороб'янінова: побільше цинізму, Кіса, людям це подобається. Так ось, нам це не подобається. Я вважаю, що той, хто заробляє гроші в Росії – дії п'ятого Президента мають бути предметом розгляду

на засіданні РНБО, оскільки діяльність корпорації «Рошен» загрожує національній безпеці. Той, хто заробляє на крові українців і веде такі «ігри в кальмара» з українцями, має понести відповідальність, встановлену законом.

Про що і буде мій депутатський запит.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Ісаєнку Дмитру Валерійовичу, який передає слово Загородньому.

Будь ласка, Юрію Івановичу.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Дякую. Шановний головуєчий! Шановні українці! Завтра виповнюється два з половиною роки одноосібного правління Президента Володимира Олександровича Зеленського – екватор його президентства. Тож звертаюся насамперед до всіх, хто голосував за Володимира Олександровича Зеленського.

Дорогі українці, час визнати, що ми помилилися. Ми два з половиною роки тому обирали кінець епохи бідності, а обрали епоху жебрацтва та злиднів. Ми голосували за соціальну справедливість для українського народу, а отримали еру розкоші та безкарності для Президента та його оточення. Ми обирали силу права, а отримали право сили ділків «Кварталу 95». Ми сподівалися отримати нові обличчя, а отримали нові обличчя в старих схематозах. Про «шефірні» офшори Зеленського і Баканова говорить увесь світ, а українці позбавлені права отримати правду і почути правду, тому що незалежні правдиві популярні телеканали закриті антиконституційним рішенням Ради національної безпеки і оборони. Два з половиною роки своєї каденції Президент Зеленський витратив на встановлення особистої диктатури, а не на боротьбу з бідністю, жебрацтвом, щоб встановити мир в Україні. Весь цей час він боровся не з корупцією і бідністю, а зі своїм головним опонентом – Віктором Медведчуком. Боровся, але не поборов. Як би він не намагався змусити Віктора Володимировича відмовитися від політичної боротьби, йому цього не вдалося зробити, і не вдасться, тому що сьогодні ідеї і напрацювання Віктора Медведчука визнають Україна і світова спільнота.

Я вам розповім, як фабрикувалися справи проти Медведчука Віктора Володимировича. У серпні 2019 року Президент натякнув на гучну справу, яка погано закінчиться. Потім, у січні 2020 року з'явилися плівки, де Баканов зізнається, як вони дискутували з Володимиром Олександровичем з приводу кримінальних справ проти Медведчука. Лютий 2021 року – санкції проти Медведчука Віктора Володимировича, Оксани Марченко, Тараса Козака, закриття каналів. Травень 2021 року – фабрикація справи про державну зраду і арешт. 12 жовтня

2021 року – нова справа і новий арешт, а 17 жовтня Президент каже, що обміняв би Віктора Володимировича Медведчука, але не може цього зробити. Не зможе зробити і не вдасться, тому що Медведчук і партія продовжують боротьбу, яка завершиться перемогою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Приходько Наталії Ігорівні, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

ПРИХОДЬКО Н.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Качному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Качний. Будь ласка.

КАЧНИЙ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Доброго ранку, шановні українці! Доброго ранку, шановні народні депутати! Чого сьогодні від нас чекають люди і вся країна? Вони думають, що ми збираємося для покращення їхнього життя, щоб, можливо, виділити більше коштів для виплати субсидій, щоб компенсувати сьогодні тим виробникам, від яких залежить харчова промисловість нашої країни, збитки, які вони повинні отримати від ціни на газ – 40 тисяч гривень. А ви знаєте, що в собівартості харчових продуктів понад 50 відсотків – це ціна за газ? Яка буде величезна інфляція, яке буде зростання цін! Чи про це думає сьогодні народний депутат з монобільшості, який сидить у залі?

Ми сьогодні бачимо ряд зовсім інших питань. І той проект бюджету, який розглядатиметься на наступний рік, вказує на одне – це бюджет бідності, бюджет боргів.

Ми вважаємо, що забезпечили своїх батьків і нам не потрібно думати про тих батьків, діти яких не отримали сьогодні мандатів? А ви знаєте, що в минулому році, за тих ще тарифів, 70 відсотків від середньої пенсії – це тариф на комунальні послуги? А що відбуватиметься сьогодні за тих тарифів, які будуть в країні? Нам кажуть, що ціна для населення не збільшуватиметься, а ми знаємо, що вже сьогодні ОТГ готові встановлювати вдвічі більші тарифи за 1 Гкал, ніж ті, які були два місяці тому і в минулому році. Люди не можуть сьогодні платити за такими тарифами.

Тому «Опозиційна платформа – За життя» внесла ряд законопроектів, що дають змогу забезпечити населення газом українського видобутку за тією ціною,

яка сьогодні є в країні, а це близько 3 тисяч гривень з усіма накрутками, змішати з дешевим газом, який ми можемо отримати за прямих поставок. Це все, чого сьогодні чекають від нас наші громадяни.

Шановні друзі, колеги, у країні сьогодні зростає криза. І те, що ми бачимо в лікарнях, у дитячих садочках... Люди не знають, по якій ціні вони отримуватимуть комунальні послуги. Ви готуєте сьогодні країну до локдауну. Я чую, що каже Михайло Радучький про ті жахливі речі, які відбуваються. Сьогодні наша влада думає про те, як закрити бюджетні установи, щоб зекономити на фінансуванні комунальних послуг бюджетних установ, садків, шкіл тощо.

Тому, шановні колеги, «Опозиційна платформа...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Федина Софія Романівна.

Ірина Володимирівна Геращенко, і після цього переходимо до роботи.

Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дорогі українці! Сьогодні день народження політв'язня Зеленського – генерала Ігоря Павловського, який керував сектором «М», обороняючи Маріуполь. Сьогодні бойовий генерал Павловський знаходиться в тюрмі. Знаєте, ті, кого звинувачують в державній зраді, знаходяться вдома, а ті, які обороняли Україну, за вироком Зеленського знаходяться в тюрмі.

Ми познайомилися з генералом Павловським холодної осені 2014 року, і він показав нам цупкі військові костюми, які в часи Януковича шили на десантників, грабуючи армію навіть на цих костюмах. А «офшор-95» тоді не платив податків, а витанцьовував перед Путіним та Януковичем.

Сьогодні ця божевільна влада бореться не тільки з бойовими генералами – вона бореться з шоколадом. До речі, корпорація «Рошен» з 2014 року заплатила 12 мільярдів гривень, на відміну від «офшор-95», які заплатили нуль гривень українській армії (*Оплески*).

Знаєте, за що Зеленський сьогодні судить бойового генерала? За те, що той наважився не тільки одягнути й нагодувати українську армію, а у часи, коли Росія вкрала наш флот, дозволив собі купити ще й українські катери. Ці катери брали участь у військовому параді, який приймав цього року, Господи прости, Верховний Головнокомандувач Зеленський. Знаєте, він пишався цими катерами, як і іншою зброєю, випущеною, зокрема за податки корпорації «Рошен». Тому що «офшор-95» у 2014 році заплатив нуль податків.

Якщо я кажу неправду, у сесійному залі присутній Юзик, який завжди може мене виправити, але він жодного разу не виступив.

Ви знаєте, на одному з ефірів з Девідом Брауном, тодішнім волонтером, який возив в армію одяг, бо там нічого не було, ми домовилися разом піти

до бойового генерала Павловського. Девіде, я думаю, сьогодні найкращий день разом провідати його, можемо взяти з собою шоколад, тому що «офшор-95» нічого, окрім гидотних серіалів, для цієї країни не випускає. А також завтра ми закликаємо всіх людей, у яких залишилася совість, разом піти на суд до генерала Павловського і взяти його на поруки.

Дорогий генерале, з днем народження! Все буде Україна! Ми пишаємося вами, а одноразові, одноденні депутати зникнуть, як роса на сонці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, надійшло дві заяви з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

До слова запрошується Сергій Владиславович Соколов... Юлія Володимирівна Тимошенко, після цього – народний депутат Синютка, і переходимо до роботи.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Прошу в залі 1 хвилину уваги, тому що інформація, яку я скажу, заслуговує, здається, на увагу.

Учора відбулося екстрене засідання президії Ради федерації роботодавців України, які представляють, по суті, той сектор нашого життя, що називається «економіка». Вони зазначили, що катастрофічна ситуація, що склалася на ринках енергоресурсів України для захисту промисловості та економіки України в цілому потребує термінових дій влади і звернулися до Верховної Ради, уряду, Президента. Сьогодні, в цей час, коли ми щось обговорюємо в сесійному залі, сотні підприємств в Україні зупиняються, тому що не можуть укласти контрактів на постачання природного газу, а якщо і є пропозиції, не можуть заплатити ціну – до 50 гривень за 1 кубометр. Хочу, щоб ви вдумалися.

Сьогодні ми розглядатимемо проект бюджету. Розумієте, у цьому проекті немає нічого для підтримки країни в наступному році, щоб захистити українську промисловість від енергетичної кризи.

Роботодавці вимагають від парламенту негайно прийняти постанову про визначення поточної ситуації на ринку енергоносіїв надзвичайною відповідно до Закону України «Про ринок природного газу». Вони вимагають у вказаній постанові визначити заходи для виходу з кризової ситуації, взявши до уваги пропозиції Європейської комісії.

Дорогі друзі, ані в парламенті, ані в уряді сьогодні не розробляється жодного заходу для того, щоб захистити Україну. У ці хвилини частина людей в Україні не отримує тепла. Наприклад, у Ковпаківському районі міста Сум, Сумиоблгаз просто вимкнув 80 тисяч людей від постачання тепла. І так по всій країні.

Хочу показати вам комюніке Європейської комісії, де по пунктах передбачено, що потрібно робити кожній країні для того, щоб захиститися від енергетичної кризи. У нас – zero.

Пропоную негайно прийняти постанову про введення надзвичайного стану в енергетиці, де прописати по пунктах усе, що зазначено в європейському комюніке. Там – зменшення податків, прямі дотації, компенсації для цілих галузей. Нам треба діяти негайно. Не думайте, що це завершиться без наслідків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще одна заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Слово надається народному депутату Синютці.

Будь ласка.

СИНЮТКА О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні народні депутати України! Шановні члени територіальних громад! Шановні українці! Звертаємося до вас з приводу проекту Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» ([№ 6062](#)), який влада хоче внести першим на розгляд в цьому сесійному залі. Ми всі пам'ятаємо, що децентралізація була базовим успіхом українських реформ. До того ж ми всі чули від нинішньої влади про підтримку децентралізації, але виявляється, що підтримка децентралізації з вуст нинішньої влади – це брехня. Це така сама брехня, як про зменшення вдвічі тарифів, як про вакцинацію 50 відсотків мешканців України до Дня незалежності, як у справі «вагнергейту», яка лунала з вуст влади у справі відмивання грошей в офшорних скандалах. Про що сьогодні йдеться в законопроекті № 6062? Влада пропонує позбавити територіальні громади реальних фінансових ресурсів. Вдумайтеся, що пропонується в цьому законопроекті!

Перше. Ліквідація бюджетів розвитку територіальних громад. Тобто ця влада такими змінами хоче просто зупинити будь-який розвиток територіальних громад.

Друге. Ви пропонуєте 70 відсотків від продажу земель комунальної власності забирати до державного бюджету, тому що вам не вистачає грошей на «велике крадівництво»? До того ж ви сьогодні пропонуєте ті кошти, які громади зекономили від освітньої субвенції і планували спрямувати їх на розвиток освіти, забрати назад до державного бюджету.

І як зелена вишенька на вашому гнилому торті, ви пропонуєте, щоб Міністерство фінансів, державні адміністрації мали право зупиняти фінансування місцевих бюджетів, аж до рішення суду.

Ми вважаємо, що такі речі неприпустимі і закликаємо об'єднані територіальні громади, органи місцевого самоврядування стати по один бік, бо йдеться

не про політику, а про реальне життя кожного українця, яке визначається саме рівнем забезпечення територіальних громад. Гадаємо, що сьогодні місцеві ради повинні звернутися до парламенту України з проханням зняти це питання з розгляду.

Розумію, що цього питання не буде в темниках з Банкової, тому що ми сьогодні підтримуємо журналістів, які чесно казатимуть про це. Ми вимагаємо законопроект № 6062 зняти з розгляду. Неприпустимо наступати на децентралізацію, забирати у територіальних громад...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Надійшла ще одна заява від депутатської фракції «Слуга народу» і групи «Довіра» з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Слово надається Бужанському Максиму Аркадійовичу. Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Щойно ми бачили, як одна з фракцій, котра не так давно довела країну до повного цугундера, начебто хотіла щось розповісти нам про генерала Павловського. Ми всі цього чекали, але раптом почули про шоколад. Це було несподівано. Далі знову ми думали, що нарешті буде розповідь про генерала Павловського, а почули чомусь про «Рошен».

Колеги, якщо вас турбує генерал Павловський, розповідайте про нього, а не про шоколад, «Рошен», Путіна, про те, як тисне руку, обіймає, ми це пам'ятаємо (*Оплески*). Якщо вас, і ми знаємо, що це так, турбує шоколад, то кажіть, будь ласка, про шоколад. Ця тема нам знайома, наші колеги внесли законопроект щодо заборони використання шкідливої пальмової олії, і ми про це залюбки поговоримо (*Оплески*). Де шоколад – там шоколад, ми знаємо, де він. Де генерали – там генерали. Будь ласка, дотримуйтеся цього правила.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури – Мотовиловець. Будь ласка.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Ми просимо зняти урядовий законопроект [№ 6062](#) з порядку денного у зв'язку з неузгодженістю. Просимо поставити цю пропозицію на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 3 процедури – по 1 хвилині.

Олександр Сергійович Колтунович, після нього Володимир Юрійович Арешонков і Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Руслане Олексійовичу, я розумію, що, можливо, зараз, коли зчинили галас навколо законопроекту № 6062, хочуть його тишком-нишком забрати. А я хотів би сказати: у цьому законопроекті хочуть обікрати місцеві бюджети та звузити їхні доходи. Правильно сказали колеги: статтю 71 «Бюджет розвитку місцевих бюджетів» виключити. Ось, що пропонує нинішня влада. Стаття 103. Пропонується залишки субвенцій місцевих бюджетів також вилучати до державного бюджету.

Ось яке обкрадання відбувається під соусом бюджетної децентралізації. Насправді – вилучаються кошти з місцевих бюджетів. Такі ганебні речі не мають потрапляти до сесійного залу. Давайте висловимо позицію всіх фракцій, щоб більше такого не було. Це перше.

Друге. Ми пам'ятаємо ситуацію, яка склалася в бюджеті минулого року, коли планували забрати акциз на пальне з місцевих бюджетів. Тоді наша фракція та інші наполягли, щоб це залишилося в місцевих бюджетах.

Ганебний законопроект, його взагалі не можна голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Депутатська група «Довіра» наполягає, щоб законопроект № 6062 був знятий з розгляду, тому що неможливо допустити приниження прав місцевого самоврядування. Тому потрібно переглянути все, що стосується субвенцій, формування місцевих бюджетів тощо.

Але я хочу ще звернутися до шановної президії і до вас, дорогі колеги.

Перше. Дякую членам президії за те, що вони в захисних масках.

Друге. Пане Голово, прошу вас постійно звертатися до колег депутатів з проханням одягнути захисні маски. Колеги, я неприємно вас здивую: у Верховній Раді є вже багато випадків захворювання, вірус у сесійному залі. Тому, будь ласка, вживайте всі засоби, щоб не допустити розповсюдження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Юрійовичу.

Я теж хочу ще раз звернутися з проханням. Шановні колеги, будь ласка, одягніть маски. І не знімайте їх через дві хвилини після того, як я це скажу.

Ірина Володимирівна Геращенко, потім Тарас Іванович Батенко, Ярослав Іванович Железняк і Сергій Владиславович Соболев.

Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, законопроект № 6062 повертає нас у часи Януковича, коли Зеленський танцював у нього на корпоративах, а голови ОДА сиділи в приймальні з чомоданами сала, ковбаси і просили, щоб на регіони виділили хоч якісь гроші. Ми цю ганьбу через реформу децентралізації зупинили, а ви повертаєте найгірші часи Януковича не тільки в регіони, а й у медіа цензурою.

Наша фракція вимагає поставити зараз цей законопроект на голосування, щоб провалити його, щоб подібна ганьба – вбивство децентралізації, більше ніколи не з'являлася в сесійному залі. Закликаємо медіа розказати про те, що сьогодні вбиває децентралізацію, проявити журналістську солідарність з журналістами «Суспільного», які перші чесно сказали очевидне: «темники» Януковича повернулися в медіа. Туди (мы с Тамарой ходим парой) «слуги» ходять по четверо-п'ятеро для того, щоб виконувати «темники» Банкової.

Ми цього недопустимо! Ганьба вам!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хотів би, щоб у фракції була якась синхронізована позиція, тому що народний депутат Синютка попросив зняти, а ви просите поставити. Тому давайте визначимося голосуванням.

Тарас Іванович Батенко.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановна президіє! Депутатська група Партія «За майбутнє» ще в понеділок на засіданні Погоджувальної ради виступала проти законопроекту № 6062 і пропонувала виключити його з порядку денного. На жаль, Кабінет Міністрів України не дослухався, і це питання сьогодні в порядку денному. Ми витратили годину на цю дискусію, а могли просто зняти і доопрацювати його. Позаяк, законопроект не знято.

Ми вважаємо, що як мінімум усі мажоритарники у Верховній Раді України, і ті депутати, які вболівають за свої мажоритарні округи, за децентралізацію, повинні провалити цей законопроект, якщо його сьогодні буде поставлено або знято, і суттєво доопрацювати.

Ми за смерть децентралізації в Україні не голосуватимемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Івану Івановичу Крульку, потім – Ярослав Іванович Железняк і переходимо до голосування за пропозицію Мотовиловця. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина» вважає, що законопроект, який зараз пропонується, – зміни до Бюджетного кодексу України, потрібно не просто знімати, а відправляти на доопрацювання уряду. Ми не можемо погодитися з тим, що бюджети розвитку місцевих бюджетів, які завжди були в територіальних громадах, зараз просто знищуються, що 70 відсотків коштів від продажу земель комунальної власності долучаються до державного бюджету, а не лишаються на місцях, що місцеві бюджети, по суті, залишаються без власних доходів.

Фракція «Батьківщина» пропонує замість цього законопроекту розглянути законопроект [№ 4680](#) Юлії Тимошенко про те, щоб газ українського видобутку йшов виключно для українського народу. Ось цим ми покажемо українцям, що турбуємося про них.

Зняли один законопроект – давайте розглянемо законопроект № 4680, 300 голосів буде в залі, і віддамо український газ українцям в цей період, коли фактично є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Ярославу Івановичу Железняку, і після цього переходимо до голосування за пропозицію народного депутата Мотовиловця. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Насправді дуже дивна ситуація. Сьогодні буде прийнято проект бюджету у так званому першому читанні. Міністерство фінансів спільно з урядом, іншими колегами досі не підготували нормальної редакції проект Бюджетного кодексу. Я згоден з колегами, що те, що запропонували, його не можна голосувати. І, впевнений, не проголосується ніколи в цьому залі. Це перше.

Друге. Немає розуміння щодо Податкового кодексу, хоча нам це дуже довго обіцяли.

Просте запитання: як ви будете потім зводити бюджет? На яких розрахунках? На яких цифрах? Чи буде впевненість, що воно запрацює? Там багато речей, які пов'язані, навіть окремі зміни потрібно вносити до Бюджетного кодексу.

Тому пропонуємо цей законопроект зняти або краще поставити на голосування пропозицію про направлення на доопрацювання автору законодавчої ініціативи або на відхилення. Це хоча б буде і за Регламентом, і за логікою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги народні депутати, прошу зайняти свої місця.

Ставиться на голосування пропозиція народного депутата Мотовиловця – зняти сьогодні з порядку денного розгляд законопроекту [№ 6062](#). Готові голосувати? Прошу проголосувати.

«За» – 290.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, оскільки ми не розглядаємо цього питання, переходимо до розгляду проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік» ([№ 6000](#)). Перше читання. Перепрошую, ми вже зайшли в розгляд питання, я не можу надати слова ані з мотивів, ані з процедури.

Відповідно до статті 157 Регламенту Верховної Ради України розгляд питання проводиться за процедурою повного обговорення. Відповідно до Регламенту пропонується такий порядок розгляду цього питання: доповідь голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету Юрія Юрійовича Арістова – до 5 хвилин; відповіді представника комітету на запитання – до 6 хвилин; виступ міністра фінансів Сергія Михайловича Марченка – до 5 хвилин; відповіді міністра фінансів на запитання – до 6 хвилин; виступ голови Рахункової палати Валерія Васильовича Пацкана – до 5 хвилин; виступи представників депутатських фракцій та груп – до 21 хвилини, по 3 хвилини на виступ; виступи народних депутатів – до 9 хвилин, по 3 хвилини на виступ. Після цього – прийняття рішення.

Шановні народні депутати, переходимо до розгляду питання (*Шум у залі*).

Дивіться, якщо це тільки з процедури. Якщо це знову про велике майбутнє, я одразу вимкну мікрофон.

Слово надається Герасимову Артуру Володимировичу, після нього – Іван Іванович Крулько. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Руслане Олексійовичу! Про велике майбутнє «слуг народу» говорити не можна, тому що його немає. Конкретно щодо процедури розгляду цього питання.

Ви сказали, що для відповідей міністра фінансів та представника голови комітету на запитання народних депутатів ви виділяєте до 6 хвилин. Велике прохання зробити так, як ми це робили попередні рази, – надати по 9 хвилин, тобто додати ще по одному запитанню. Буду щиро вдячний за це.

Прошу зал підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги... Іван Іванович Крулько, після нього Олександр Сергійович Колтунович, і переходимо до розгляду питання. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Шановні колеги народні депутати! Щойно ми в сесійному залі зняли з розгляду питання щодо Бюджетного кодексу, яке нерозривно пов'язане з питанням проекту бюджету, тому що саме за рахунок того, що з місцевих бюджетів позабирали доходи, планувалося збільшення дохідної частини державного бюджету.

Виникає запитання: яким чином ми можемо розглядати проект Державного бюджету, не маючи принаймні розглянутого у першому читанні проекту Бюджетного кодексу? На основі чого цей бюджет формуватиметься і прийматиметься? Так само ми не розглядали в сесійному залі проекту Податкового кодексу, бо законопроект [№ 5600](#), який на завтра стоїть у порядку денному, є абсолютно неприйнятним, ним, по суті, обдирають підприємців.

Тому я хотів би сказати, що проект бюджету можна розглядати тоді, коли ми матимемо ресурсну базу, а саме прийняті в першому читанні проекти Бюджетного і Податкового кодексів, що дає розуміння, якими будуть доходи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович, і після цього продовжуємо розгляд питання. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Іван Іванович щойно дуже слушно сказав. Ми провалили проект Бюджетного кодексу, але ми зараз не можемо розглядати проект Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік», оскільки Міністерство фінансів зверстало його на основі цих змін до Бюджетного кодексу. Йому необхідно тоді переробляти і фактично змінювати показники в дохідній частині. Це відповідні додатки, які мають бути змінені. Або ж тоді яким чином ми сьогодні це мали розглядати?

Очевидно, Кабмін цілеспрямовано вносив законопроект [№ 6062](#), щодо в нього вже порашовані відповідні додатки у законопроекті № 6000. Отже, тоді міністр фінансів має зараз для стенограми озвучити і сказати, чи мають відношення параметри законопроекту № 6062 щодо доходів місцевих бюджетів, міжбюджетних трансфертів і так далі, до тіла законопроекту № 6000.

Руслане Олексійовичу, це важливе питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз я ще надам слово Данилу Олександровичу, теж з процедури. Але хочу сказати, що буде доповідь і голови комітету, і міністра фінансів. Думаю, ми дослухаємося до пропозиції збільшити на 3 хвилини запитання до кожного доповідача. У вас буде можливість запитати в колег про все, що турбує.

Данило Олександрович. Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги! Сьогодні великий бюджетний день – ми розглядаємо в першому читанні проект Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік». З міністром фінансів щодо пов'язаного законопроекту проводилися консультації. Не пов'язано, ми можемо розглядати цей проект бюджету.

До того ж маю надію, що завтра ми приймемо у другому читанні ресурсний законопроект № 5600, який ляже в основу другого читання проекту бюджету. Ніяких проблем немає. Давайте відмовимося від маніпуляцій, від політиканства і врешті-решт займемося справами, потрібними для країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, переходимо до розгляду питання.

До доповіді щодо висновків, пропозицій та результатів розгляду проекту Державного бюджету запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету Юрій Юрійович Арістов.

Будь ласка, Юрію.

АРИСТОВ Ю.Ю., голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! Комітет з питань бюджету підготував проект Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік» до розгляду в першому читанні. Законопроект опрацьовано з урахуванням висновків Рахункової палати і Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України. У листі-висновку комітету наведено узагальнений аналіз положень і показники законопроекту, включаючи порівняння з поточним роком та оцінку відповідності норм Бюджетного кодексу та іншого законодавства.

Під час підготовки законопроекту до першого читання комітет за участю Міністерства фінансів і Рахункової палати розглянув 3 тисячі 284 своєчасно поданих пропозицій народних депутатів і комітетів.

Проте слід зазначити, що окремі пропозиції не відповідають вимогам Регламенту щодо збалансованості. Деякі народні депутати подали лише формально збалансовані пропозиції. Запропоновані джерела для додаткових видатків не підтверджуються належними розрахунками, відповідно не можуть вважатися реалістичними. Окремі пропозиції містять зміни до інших законів, хоча відповідно до Регламенту законопроект про Державний бюджет не може містити подібних положень. За попередньою оцінкою, для врахування поданих пропозицій необхідно 80 трильйонів гривень.

За підсумками проведеної роботи комітет підготував проект Постанови «Про висновки та пропозиції до проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік» та таблицю пропозицій суб'єктів законодавчої ініціативи. Комітет пропонує врахувати повністю або частково 1 тисячу 501 пропозицію та відхилити 1 тисячу 783 пропозиції.

Зокрема, підтримати пропозиції щодо уточнення окремих положень законопроекту для узгодження їх з нормами Бюджетного кодексу; збільшення або передбачення видатків з державного бюджету для заходів на боротьбу з COVID-19 під час навчального процесу в загальних закладах середньої освіти; придбання обладнання для їдалень, харчоблоків закладів загальної середньої освіти; організації державних інвестиційних проектів, визначивши видатки на рівні поточного року; реалізації Загальнодержавної цільової програми «Питна вода України»; забезпечення заходів із розвитку аеропортової інфраструктури; здійснення заходів, спрямованих на соціально-економічний розвиток окремих територій; реалізації інфраструктурних проектів та розвиток об'єктів соціально-культурної сфери. Джерелом покриття додаткових видатків пропонується збільшення доходів від ПДВ з ввезених товарів.

Водночас комітет пропонує доручити уряду до другого читання опрацювати питання щодо підвищення державних соціальних стандартів, насамперед прожиткового мінімуму і мінімальної зарплати, виходячи з фінансових можливостей держави; збільшення окремих видатків, зокрема у сфері освіти, медицини, екології, науки, культури, спорту, економічного розвитку, інфраструктури, за поданими пропозиціями, виходячи із наявних фінансових ресурсів бюджету та оцінки обґрунтованості потреб у коштах; належного фінансового забезпечення реалізації указу Президента стосовно підвищення зарплати медичним працівникам; збільшення на наступний рік частки податку на доходи фізичних осіб, що зараховуються до бюджетів місцевого самоврядування в рамках виконання Меморандуму про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері централізованого постачання теплової енергії та постачання гарячої води.

До того ж у проекті постанови доручається уряду під час підготовки законопроекту до другого читання додатково опрацювати відхилені пропозиції народних депутатів та комітетів Верховної Ради у відповідній таблиці пропозицій.

Враховуючи зазначене Комітет з питань бюджету рекомендує Верховній Раді прийняти за основу та в цілому підготовлений комітетом проект постанови [№ 6000-П](#) щодо висновків та пропозицій до законопроекту.

Прошу підтримати рішення комітету. З прийняттям зазначеного проекту постанови проект Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік» буде вважатися прийнятим у першому читанні. Прийняття такого рішення дасть можливість Кабінету Міністрів підготувати законопроект до другого читання з урахуванням Бюджетних висновків Верховної Ради України.

Отже, остаточне вирішення ключових бюджетних питань на наступний рік відбудеться після подання урядом до Верховної Ради доопрацьованого до другого читання законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрію Юрійовичу.

Шановні колеги, як ми й домовлялися, – 9 хвилин на запитання до кожного доповідача. Прошу народних депутатів записатися на запитання.

Герасимов Артур Володимирович, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ГЕРАСИМОВ А.В. Прошу передати слово Софії Федіні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). В умовах зростання цін на газ промислові підприємства більшості країн світу переходять на нафтопродукти, що спричиняє підвищення попиту і, як результат, збільшення ціни на барель нафти (уже з 64 піднялася на 85, а прогнозується – до 100). В українському випадку це катастрофічно вплине на торговельний баланс України. І вже сьогодні енергетична криза зупинила експортні галузі української економіки, натомість в країнах Європейського Союзу оголосили нові пакети підтримки виробників для порятунку галузей.

Скажіть, будь ласка, що пропонує моновілада сьогодні, а не колись там в майбутньому? Як ці заходи відображені в проекті Державного бюджету на 2022 рік?

АРИСТОВ Ю.Ю. Бюджетні висновки, які ви маєте бачити в проекті, вбачають всі пропозиції, подані народними депутатами та комітетами. Сьогодні ми можемо сказати, що практично всі пропозиції народних депутатів усіх фракцій, а це 1 тисяча 500 пропозицій, були враховані... (*Шум у залі*). Таких пропозицій... Назвіть номер поправки. Мені важко відповісти, якщо не має чіткої вашої пропозиції, як вона звучить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Тищенку Миколі Миколайовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ТИЩЕНКО М.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 219, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Вітаю! У нас є і пропозиція,

і запитання. Чому саме сьогодні в Україні не розвивається стратегія щодо Фонду енергоефективності? Ми з народними депутатами подавали поправки до бюджетного комітету від МФО щодо енергоефективності, нам відмовили. Так, сьогодні стратегія працює, але вона працює щодо Міністерства розвитку громад та територій України, цей фонд не працює. Тому сьогодні ми вивчатимемо саме пропозиції бюджетного комітету, і в нас є багато запитань.

Дякую.

АРІСТОВ Ю.Ю. Дякую за запитання.

Фонд енергоефективності, на жаль, не працює, я це підтверджую. Але змінювати умови праці цього фонду можливо тільки з нашими партнерами з Європейського Союзу. Тому ваші пропозиції – відпрацювати питання енергоефективності, є в дорученнях уряду, ви можете їх там побачити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Нальотову Дмитру Олександровичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

НАЛЬОТОВ Д.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 144, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Михайлу Лабі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Лаба. Будь ласка.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку! Юрію Юрійовичу, напевно, багато претензій буде від народних депутатів з мажоритарних округів саме до міністра фінансів. Як ви вже сказали, Кабінет Міністрів за окремими дорученнями доопрацьовуватиме до другого читання цей законопроект. Хотів би попросити і присутнього в цьому залі міністра фінансів врахувати всі стратегічні плани Президента, уряду і Верховної Ради в один концепт.

Йдеться про те, що були плани до 2023 року будувати десять аеропортів, поновлювати і реконструювати їх, адже це важливо для логістики в Україні. Ми бачимо, що в проекті бюджету ця цифра доволі невелика. І так щодо багатьох речей, які стосуються регіональної політики.

Просимо врахувати, а міністра фінансів відреагувати до другого читання на всі поправки і питання.

Дякую.

АРІСТОВ Ю.Ю. Дякую за порушене питання.

Можу підтвердити, що у висновках комітету є доручення уряду розглянути можливість збільшення Державного фонду регіонального розвитку щодо регіональних програм. Заплановано роботу і в Офісі Президента. Сподіваюся, усі пропозиції, які ми вносили щодо проектів «Велике будівництво» тощо, Міністерство фінансів реалізуватиме, тому що, підтверджую позицію Данила Олександровича, законопроект № 5600 даватиме ресурс можливості для реалізації ваших пропозицій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці Славицькій Антоніні Керимівні, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово колезі Колтуновичу Олександру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, Руслане Олексійовичу. Приємно бачити посмішку з президії.

Хотів би звернутися до голови комітету з приводу того, що комітет ухвалив рішення прийняти за основу законопроект № 6062, про який ми сьогодні говорили, що стосується місцевих бюджетів. Очевидно, така позиція комітету.

У зв'язку з цим у мене питання вже щодо бюджету, а оскільки ви голова бюджетного комітету, хотів би почути відповіді в цифрах. Який обсяг чи сума доходів місцевих бюджетів запланована на наступний рік? Який обсяг міжбюджетних трансфертів? Яка їхня загальна частка у зведеному бюджеті? Я запитую в цифрах, оскільки нам важливо зрозуміти, чи вони зменшуються, чи зростають порівняно з попередніми роками.

І ще одне запитання з приводу фрагментарності підходів у виборі фінансування округів, тому що окремим депутатам ви даєте значні кошти на соціально-економічний розвиток, а іншим – нічого. Чим визначена така вибірковість вашого комітету?

Дякую.

АРІСТОВ Ю.Ю. Дякую за багато запитань. Щодо проекту Бюджетного кодексу, так, ми мали сьогодні його розглянути і прийняти за основу. Вважаю, що у нас була можливість подати пропозиції і доопрацювати його до другого

читання у такому вигляді, який був би прийнятним. Але прийняли рішення – зняти це питання. Добре, це позиція залу.

Щодо соціально-економічного розвитку, на цей рік пропонується збільшити обсяги. Щодо розподілу, як ви знаєте, є комісія Міністерства фінансів, рішення приймається пропорційно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Костенку Роману Васильовичу, фракція політичної партії «Голос».

КОСТЕНКО Р.В. Прошу передати слово Інні Совсун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

СОВСУН І.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане голово комітету, я продовжу запитання колеги з приводу видатків на заходи щодо енергоефективності. Зараз ми бачимо, наскільки критичною є ситуація з тарифами. Ми так само знаємо, що ефективні заходи з енергозбереження дозволяють економити людям до 50 відсотків вартості їхньої платіжки. Натомість на наступний рік ви пропонуєте нищівно мало інвестувати в заходи енергоефективності, особливо якщо порівнювати з видатками на дороги.

Скажіть, будь ласка, чи вважаєте ви адекватним співвідношення того, скільки ви пропонуєте інвестувати в дороги, з тим, скільки ви пропонуєте інвестувати в заходи енергоефективності, аби зменшити суми в платіжках для українських громадян?

Дякую.

АРІСТОВ Ю.Ю. Дякую за запитання. Будувати дороги, як показав минулий рік, – це робочі місця, це підвищення ефективності логістики. Тому порівнювати видатки на ці дві програми насамперед некоректно. Погоджуся, що розгорнути програму щодо енергоефективності, як, наприклад, сьогодні є програма «Велике будівництво», доцільно. У висновках комітету є пропозиції, точніше доручення, Міністерству фінансів відпрацювати це питання і на друге читання внести поправки, підвищивши видатки на ці програми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, виступ голови Комітету з питань бюджету завершився.

Юрію Юрійовичу, будь ласка, займіть своє робоче місце.

Слово для виступу надається міністру фінансів України Сергію Михайловичу Марченку – до 5 хвилин, і після цього – 9 хвилин на запитання.

МАРЧЕНКО С.М., міністр фінансів України. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! Шановні українці! Майже місяць тому уряд представив вашій увазі проект Державного бюджету на 2022 рік, який мав чітку основу – бюджет інвестицій у людину, в країну, в майбутнє.

За цей час ми мали змогу ретельно його доопрацювати, були численні обговорення кошторису країни, залучалися експерти, профільні асоціації, міжнародні партнери. Хочу вас запевнити, що за результатами цих обговорень ми вкотре переконалися, що проект бюджету на 2022 рік є цілком збалансований і реальний до виконання.

У рамках роботи Місії Міжнародного валютного фонду ми також обговорювали проект бюджету на 2022 рік. Проект бюджету знайшов схвальні відгуки, тому що він повністю відповідає критеріям збалансованості і реальності виконання, чітко відповідає програмі, яку ми спільно виконуємо.

Насамперед проект бюджету розроблявся на основі Бюджетної декларації, яку ми прийняли, тобто він мав вже чітку основу, за якою ми діяли. У ньому враховується стратегічні напрями розвитку України, визначені Президентом України, парламентом та урядом.

Як міністр фінансів я несу персональну відповідальність за цей документ, і хочу вас запевнити, що в проекті бюджету передбачено достатньо коштів для фінансування всіх пріоритетних потреб держави в межах чинного податкового та бюджетного законодавств. Це відповідь на запитання щодо того, чи впливає законопроект № 6062, який був відкладений, на показники бюджету в законопроекті № 6000. Не впливає. Тому, будь ласка, цього питання більше не задавайте.

Хотілося б мати більш широкую дискусію щодо проекту Бюджетного кодексу, тому що у нас, ми вважаємо, є досить серйозні аргументи, і ми не дозволимо ним маніпулювати.

Водночас відповідно до вимог Бюджетного кодексу народними обранцями, фракціями, групами та комітетом було подано понад 3 тисяч пропозицій до проекту бюджету на рекордну суму – понад 86 трильйонів гривень. Це, по суті, додатково ще 57 бюджетів. У плідній співпраці представників парламенту, Міністерства фінансів, депутатських фракцій та груп ми спільно відпрацювали проект Постанови «Про висновки та пропозиції до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік». Відображені ініціативи щодо збільшення видатків на суму 6,5 мільярда гривень. Йдеться про додаткове фінансування розвитку територій, реалізації інфраструктурних проектів, розвитку, зокрема аеропортів, протиковідних заходів, реалізації програми «Питна вода України», розвитку об'єктів соціально-культурної сфери.

Міністерство фінансів у разі підтримки Бюджетних висновків та пропозицій ретельно їх відпрацює та намагатиметься їх врахувати, виходячи з пріоритетних видатків та можливості дохідної частини. За умови схвалення парламентом законопроекту № 5600 це є цілком реальним. До другого читання ми вийдемо на якісніший документ з розширеною інвестиційною складовою.

Хочу подякувати всім народним депутатам за продуктивну дискусію і розуміння важливості питання щодо збалансованості бюджету. Сподіваюся, головний фінансовий документ країни буде підтримано. Відповідно до строків, передбачених у Бюджетному кодексі, ми готові його доопрацювати і внести на друге читання для голосування в цілому.

Прошу підтримати проект Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік». Готовий відповісти на всі ваші запитання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на запитання до міністра фінансів.

Слово надається народному депутату Немирі Григорію Михайловичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Будь ласка.

НЕМИРЯ Г.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово колезі Соболеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Пане міністре, ми уважно проаналізували всі ті зміни, які подав профільний комітет, які рекомендуються, і які є обов'язковими для врахування.

Скажіть, будь ласка, чому ми не бачимо окремого антиковідного фонду, як це було в попередньому бюджеті, щоб чітко розуміти, скільки коштів піде безпосередньо на прямі програми, на підтримку малого підприємництва, на роботу в умовах локдауну? Чому ми в проекті бюджету не бачимо взагалі окремих програм, пов'язаних із світовою енергетичною кризою? Це ті кошти, які повинні піти на підтримку окремих галузей та підприємств, які є наденергозатратними.

Якщо ми цього не побачили, чи не могли б ви оці дві ключові статті визначити як такі, що можна знайти в проекті бюджету?

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Шановний народний депутате, дякую вам за ваші запитання. Дійсно, у проекті бюджету не передбачається створення різних фондів: ковідних, антиковідних. Тому що за два роки боротьби з пандемією уряд вже чітко розуміє, які заходи, програми, яким чином фінансувати. У нас немає невизначеності щодо цього питання.

У Програмі медичних гарантій передбачено додатково 22 мільярди гривень саме на боротьбу з пандемією, зокрема, на школи для протиепідемічних заходів та інші міністерства і відомства щодо боротьби з пандемією.

Тому сказати, що коштів на COVID-19 немає, це буде неправда. Кошти є, їх більше, ніж у цьому році, більше, ніж було у 2020 році. У нас є чітке розуміння, яким чином ми ці питання зможемо далі, якщо буде потреба, врегульовувати.

Щодо підтримки бізнесу. У нас є єдиний механізм – компенсація відсоткових ставок за кредитами, програма «Доступні кредити 5-7-9%». Інших прямих форм підтримки бізнесу немає і не передбачається, тому що бюджет не є тим джерелом, що має фінансувати розвиток бізнесу. Але в частині кредитування ми готові підставити плече бізнесу, який страждає через високі ціни, зокрема на енергоносії. Ми готові рефінансувати ставку кредиту під нуль відсотків, ми готові надавати нові кредити. Вважаю, що бізнес, який працював з програмою «Доступні кредити 5-7-9%», чітко зрозумів її ефективність. Уже на сьогодні видано кредитів на суму близько 65 мільярдів гривень. Тобто бізнес може скористатися цією формою підтримки у складних умовах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Нальотову Дмитру Олександровичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

НАЛЬОТОВ Д.О. Мажоритарник з міста Полтави. Доброго ранку! Я хотів би вас запитати щодо нових бюджетних програм для Міністерства охорони здоров'я, а саме, у якому обсязі планується фінансування?

Я бачу тут декілька важливих статей щодо створення сучасної клінічної бази для лікування онкологічних захворювань у Національному інституті раку та будівництва клініко-симуляційного центру «Української медичної стоматологічної академії», розташованого за адресою: місто Полтава, вулиця Шевченка, 23.

Чи заплановано фінансування в наступному році? Бо проект щодо симуляційного центру є переможцем декількох інвестиційних проектів уже протягом трьох років, але фінансування він так і не отримав. Це нова сучасна база для підготовки та тренування медиків. Якщо потрібно, ми можемо разом з Комітетом з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування та з Комітетом освіти, науки та інновацій прийти до вас і пояснити важливість таких заходів. Чи можливо це фінансувати в цьому році?

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую за запитання. Звичайно, заходи і програми, що фінансуються в цьому році (йдеться про інвестиційні проекти) будуть перерозподілені. Тому що фактично між першим і другим читаннями до цієї програми будуть додані кошти в Бюджетних висновках. Зокрема, на Національний інститут раку будуть знайдені додаткові кошти, ми вже передбачили, і на ті заходи, які ви зазначали. Я не бачу жодних питань в частині охорони здоров'я.

Охорона здоров'я на наступний рік є пріоритетом уряду, Президента України і парламенту. Кошти є і, якщо буде потреба їх знайти на охорону здоров'я, зокрема щодо зміцнення матеріально-технічної бази, закупівлю необхідного обладнання, це буде зроблено між першим і другим читаннями.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Устенку Олексію Олеговичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

УСТЕНКО О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, пане міністре. У мене два дуже важливих запитання.

Перше – це питання субсидій. Скажіть, будь ласка, чи вистачить нам грошей на субсидії, тому що, як відомо, ціни на енергоносії в цьому році фактично б'ють рекорди?

Друге запитання – з приводу боргової політики. Дійсно, ми розуміємо, що сьогодні ви залучаєте кошти під нижчі відсотки, ніж це було раніше. Скажіть, чи зможемо ми й далі розраховувати на те, що наші дорогі «короткі» гроші, які ми запозичували до цього, ми зможемо замінювати на дешеві й «довші», тому що об'єктивно нам вже дісталася така ситуація, коли боргове навантаження на державу було достатньо великим?

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую за запитання.

Розпочну із субсидій. Розуміючи можливість шоку від високих цін на енергоносії, уряд спільно з вами напрацював проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» щодо реалізації соціальних заходів та інфраструктурних проектів ([№ 6052](#)), який ви підтримали, дякую вам за це. У цьому законопроекті на програму субсидій додатково передбачалося 12 мільярдів гривень. Хочу сказати, що 9 мільярдів з 12 мільярдів гривень – фактично на авансування субсидій 2022 року. Ми вважаємо, що коштів, закладених на субсидії, достатньо для опалювального сезону 2021-2022 років.

Щодо дефіциту і державного боргу. Ми послідовно проводимо політику стабільного зменшення частки державного боргу. Передбачається зменшення дефіциту бюджету на 2 відсотки: від 5,5 відсотка в цьому році, до 3,5 відсотка в наступному році. Це, зокрема, дозволить нам суттєво зміцнити наші боргові показники, ми зможемо запозичити за більш низькими ставками.

Структура боргу також зазнає змін. У структурі боргу в цьому році преважують в основному річні, дворічні та трирічні інструменти, тобто ми відмовляємося від практики короткострокових запозичень. Ставка запозичень у нас

постійно наближається до тих рівнів, які, враховують облікову політику Національного банку, є ринковими і прийнятними. Тому ми вважаємо, що рівень боргової політики на сьогодні є досить активним і здійснюється з урахуванням інтересів держави Україна і наступних поколінь.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Совсун Інні Романівні. Це крайнє запитання до міністра фінансів.

Будь ласка.

СОВСУН І.Р. Пане міністре, у мене два запитання, прошу на обидва відповіді вичерпно.

Перше. Я повторю запитання. Чи вважаєте ви за необхідне перескерувати частину ресурсів на заходи енергоефективності? Тому що сьогодні ця сфера є критично недофінансованою.

Друге – щодо освіти. Пане міністре, пам'ятаю, коли ви були заступником міністра фінансів, сталася легендарна історія, коли у вас обурені студенти кинули тортом через те, що ви були за реформування системи стипендій. Зараз все, що я від вас чую щодо освіти, що ви плануєте підвищувати стипендії студентам. Але я не бачу жодних кроків з боку уряду з приводу того, скільки ви плануєте інвестувати у викладачів, які зараз тікають з університетів, у вчителів, для яких не вистачає грошей для підвищення кваліфікації, я вже не кажу про підвищення їхніх зарплат, і в наших дітей, які втратили два роки в дистанційному навчанні, жодного фінансування, аби подолати наслідки пандемії в освіті. Я дуже...

МАРЧЕНКО С.М. Дякую за запитання. Знаєте, ми послідовно розв'язуємо ті проблеми, які з'являються. Але з приводу енергоефективності, ця проблема була відома давно. Був створений відповідний фонд. У наступному році цей фонд отримає суттєву частку державного фінансування. Спільно з іншими партнерами цей фонд зможе провести ті заходи з енергоефективності, які ми можемо дозволити.

З приводу стипендій в освітній галузі. На освітні програми порівняно з 2021 роком додатково передбачено 17 мільярдів, тобто ми суттєво збільшили обсяги коштів.

Стосовно вчителів, викладачів. Дійсно, ця сфера потребує реформування. Ви знаєте, що у нас вищі є самоврядними організаціями. Питання визначення нових механізмів фінансування освітньої галузі, крім шкільної освіти або загальнодержавної освіти першого і другого рівнів, також назріли. Ми будемо активно ці питання комунікувати з Міністерством освіти, ставити свої запобіжники і вимагати шляхом фінансових механізмів дореформування, зокрема галузі освіти, як ми це робили разом щодо стипендій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, вельмишановний міністре. Сергію Михайловичу, займіть своє робоче місце.

Шановні народні депутати, слово для виступу надається голові Рахункової палати Валерію Васильовичу Пацкану – до 5 хвилин. Будь ласка, Валерію Васильовичу.

ПАЦКАН В.В., Голова Рахункової палати. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! Шановні члени уряду! Рахункова палата здійснила експертизу проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік» і направила Верховній Раді відповідні висновки. Зупинюся на деяких з них.

Перше. Уряд вперше запровадив на три роки Бюджетну декларацію. Проект Державного бюджету на 2022 рік має формуватися з урахуванням її показників та визначених стратегічних орієнтирів. Але, на жаль, наразі видатки бюджетів для окремих розпорядників не відповідають граничним обсягам, визначеним в Бюджетній декларації.

Друге. Уряд прогнозує зростання ВВП на 3,8 відсотка. За нашою оцінкою, це дещо оптимістично. Динаміка основних економічних показників цього року, тенденції на світових ринках свідчать, що таке зростання може не відбутися. Жовтневе погіршення прогнозу розвитку економіки України від МВФ тільки підтверджує цей факт. Як наслідок, зростає ризик недонадходження коштів бюджету у визначених обсягах, що може збільшити тиск на бюджетну систему.

Третє. У 2022 році номінальний прожитковий мінімум на одну особу зросте на 8,2 відсотка, або на 196 гривень, – до 2 тисяч 589 гривень. Але реально прожитковий мінімум зросте лише на 2 відсотки. Рахункова палата не раз наполягала на необхідності змін підходів до формування розміру прожиткового мінімуму, адже реальний прожитковий мінімум, розрахований Міністерством соціальної політики, у 1,7 разу більший, ніж закладений в проекті бюджету.

Четверте. Рахункова палата знайшла додаткові резерви за чотирма джерелами доходів, які не враховані в законопроекті, загалом майже на 33 мільярди гривень. Сподіваюся, в остаточній редакції вони будуть враховані.

П'яте. Під час доопрацювання проекту бюджету пропонуємо звернути увагу на формування окремих видатків. Зокрема, наступного року на виплату пільг і житлових субсидій передбачено на 3,2 мільярда гривень більше, ніж цього року. Але якщо зростатимуть ціни на газ і кількість субсидіантів збільшиться, може виникнути додаткова потреба в цих коштах.

Ми збільшуємо видатки для Пенсійного фонду на 5,3 мільярда гривень. До того ж уже за цей рік ми взяли 10 мільярдів позики з Єдиного казначейського рахунку для Пенсійного фонду. Зазначу, що станом на 1 жовтня 2021 року Пенсійний фонд має заборгованість перед казначейством на понад 75 мільярдів гривень. Нарощення позик Пенсійного фонду, неповернення їх в кінці року, що спостерігається два роки поспіль, є значним фіскальним ризиком для бюджетної стабільності.

Шосте. За низкою бюджетних програм на 15,5 мільярда гривень не розподілені субвенції між місцевими бюджетами. Це посилює ризик несвоєчасного перерахування і неефективного використання коштів платників податків.

Сьоме. Як і в попередні роки, уряд пропонує зупинити дію окремих норм Бюджетного кодексу. Йдеться про рівень дефіциту державного бюджету і надання державних гарантій. Це порушення Бюджетного кодексу і Регламенту Верховної Ради.

Восьме. Запозичений в наступному році 571 мільярд гривень повністю піде на погашення та обслуговування державного боргу – це майже третина всіх надходжень бюджету. Але існує ризик, що заплановані позики не вдасться вчасно залучити в повному обсязі та у визначені терміни.

Дев'яте. Загальний обсяг боргу на кінець 2022 року має збільшитися до 3,1 трильйона гривень. За рік борг збільшиться на 178 мільярдів гривень, або 4,3 тисячі гривень на кожного громадянина. Шановні колеги, фактично кожний українець наприкінці 2022 року матиме 75 тисяч боргу, а за його обслуговування та погашення кожен з нас в наступному році заплатить 14 тисяч гривень. Але, сподіваюся, попри всі виклики, які нас очікують в наступному році, уряд продовжить розпочату ним політику на зменшення дефіциту державного бюджету та боргу.

До речі, 22 жовтня Рахунковій палаті виповнюється 25 років. Із самого початку наші фахівці здійснюють експертизу проектів бюджету. За цей час ми знайшли понад 160 мільярдів резервів збільшення доходів.

Шановні народні депутати, шановні члени Кабінету Міністрів, Рахункова палата готова до подальшої співпраці для напрацювання збалансованого та реалістичного до виконання бюджету на 2022 рік.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні народні депутати, прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп. Тут запитань не передбачено.

Микола Леонідович Скорик, «Опозиційна платформа – За життя». До трибуни? Будь ласка, 3 хвилини.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Доброго дня, шановні колеги! Доброго дня, шановні громадяни України! Перше, на чому я хотів би наголосити для тих, хто нас дивиться, – «Опозиційна платформа – За життя» в жодному разі не планує підтримувати законопроект, який щойно представили. З одного боку, я вдячний Голові Рахункової палати за адекватну оцінку цього

проекту бюджету, з іншого боку, якби були передбачені запитання, мені б хотілося запитати Валерія Васильовича, як його спеціалісти встигли за одну ніч провести перевірку всієї Верховної Ради і надати відповідний висновок.

Щодо проекту бюджету. Фракція «Опозиційна платформа – За життя» надала свої пропозиції щодо того, як він, з нашої точки зору, має бути змінений. Насамперед – це пакет наших законодавчих пропозицій щодо активізації економічного життя країни, зокрема економічного розблокування, на жаль, поки що неконтрольованих територій Донбасу, що дало б понад 145 мільярдів гривень додаткових надходжень до бюджету.

До того ж ми вважаємо, що можна було б перерозподілити неефективні видатки бюджету і таким чином отримати ще майже 47 мільярдів гривень. Ці кошти мали б бути спрямовані насамперед на підтримку наших громадян в умовах фактично... Ви знаєте, ми зараз вже знаходимося не на порозі, а в стані енергетичної кризи, що розгортається. Ця енергетична криза неодмінно призведе до масштабної соціально-політичної кризи. І проблема не в тому, що ця криза вдарить по чинній владі, а в тому, що вона може вдарити насамперед по українських громадянах та Українській державі.

Ми вважаємо, що в цій ситуації... Коли ви доповідали про макроекономічні показники, за всієї поваги до керівництва Міністерства фінансів, одним з ключових макроекономічних показників для бюджету України завжди була ціна на газ. На сьогодні ми не знаємо ціни на газ, і розповіді про те, що начебто громадяни не відчують підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги, це неправда. Насамперед – це відчує промисловість.

Я розумію, що за 3 хвилини не можна оцінити весь проект бюджету. У мене дуже багато запитань щодо зростання боргових зобов'язань, про що щойно сказав пан Пацкан. До кінця року – понад 3,3 трильйона, а починала ця влада у 2014 році з 584 мільярдів. Тільки за останні два роки боргове зобов'язання збільшилося майже на 500 мільярдів гривень.

У мене дуже багато питань щодо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович, фракція «Слуга народу».

КУЗНЄЦОВ О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (одно-мандатний виборчий округ № 106, Луганська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Забуранній Лесі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Леся Михайлівна Забуранна. Будь ласка, 3 хвилини.

ЗАБУРАННА Л.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 216, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги! Головне, що хотілося б зазначити, – наразі ми маємо унікальний проект Державного бюджету, тому що вперше за роки незалежності України Державний бюджет формувався на основі прийнятої в липні Бюджетної декларації. А отже, ми переходимо від короткострокового до середньострокового планування з урахуванням основних векторів і важливих напрямів для функціонування держави.

Відповідно до Бюджетної декларації та ряду законопроектів, що були прийняті парламентом, ми спостерігаємо у цьому проекті Державного бюджету багато позитивних і важливих тенденцій. Зокрема, хотілося б наголосити, що ми бачимо зниження дефіциту державного бюджету, що є вкрай важливим, збільшення дохідної частини, головним чином за рахунок детінізації економіки, що стало можливим унаслідок прийнятих нами законодавчих ініціатив.

Хотіла б зауважити на пріоритетних напрямках в даному проекті бюджету, які є вкрай важливими, – доволі рекордні видатки на медицину, які становлять 197 мільярдів. Так, вони ще не сягають 5 відсотків ВВП, але є найвищими, і відповідно держава дбає про здоров'я кожного українця.

Також важливим є те, що видатки на освіту – на високому рівні, на оборону – становлять близько 6 відсотків. Хотілося б зауважити, що з'явилися важливі програми, які позитивно впливатимуть, зокрема на наше молоде покоління. Ми передбачаємо субвенцію місцевим бюджетам на придбання харчоблоків для закладів середньої освіти, які фактично не модернізувалися останні 30 років, – на це закладено близько 1,5 мільярда гривень.

Що стосується безпосередньо уваги до регіонів, хотіла б звернути вашу увагу на те, що на регіональний розвиток закладено понад 53 мільярди гривень, плюс кошти на ДФРР.

Ми сьогодні розглядаємо проект бюджету в першому читанні, і хотілося б зауважити, що було подано понад 3 тисяч 300 поправок, пропозицій від народних депутатів. Близько 1,5 тисячі поправок із вкрай важливими ініціативами було враховано і передано для вивчення уряду та можливості їх врахування. Але бюджет однозначно є збалансованим, дає абсолютну впевненість на довгострокове планування.

Ми будемо його підтримувати, і закликаємо відповідально віднестися до найважливішого фінансового документа країни.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Саврасову Максиму Віталійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Шановні громадяни України! Шановні представники уряду! Шановні колеги! Знаєте, важко зараз говорити про цей проект бюджету. Тому що щороку виникає надія, що, може, хоч чомусь навчилися, зробили якісь висновки, щось покращиться. Але, на жаль, щоразу відповідь: ні, ні, ні.

Ми чуємо гучні заяви, що цей проект бюджету – це інвестиції в людину, в країну, в майбутнє. Дійсно, це інвестиції в людину, і ми навіть знаємо ім'я цієї людини – Володимир Зеленський. У нього та деяких окремих людей з його оточення ці інвестиції можна побачити в повному обсязі. Наприклад, ми знову бачимо збільшення видатків на Офіс Генерального прокурора, ні багато ні мало – на 2 мільярди гривень, і це вже який рік поспіль, на Службу безпеки України, на всіх, хто забезпечує теплу ванну для Зеленського. Незважаючи на те що тепло стає дорожчим, ванну для нього треба підтримувати теплою, і на це грошей не шкодується.

Ми чуємо, що це інвестиції в країну. Я хочу спитати, в яку країну, друзі? Може, в Білорусь, в Російську Федерацію, де ми збираємося купувати електроенергію? Може, в Туреччину через «Велике будівництво», коли колосальний обсяг робіт виконують саме турецькі, а не українські компанії? В яку країну ми інвестуємо, скажіть, будь ласка? Я шукав інвестиції в Україну і знайшов: інвестиції в енергоефективність – 2,5 мільярда гривень? Це все? Одна тисячна ВВП? При тому, що ціна на газ перебила тисячу доларів у світі. При тому, що зростають ціни на енергоносії, і ми сьогодні залежні від енергоносіїв з інших країн. Ви знущаетесь? Це ж має бути головна стаття цього проекту бюджету. Де вкладення в енергоефективність? Де інвестиції, зокрема у збільшення видобутку газу? Де вони? Де інвестиції у власну вугільну промисловість, коли ми сьогодні, напередодні зими, знову не маємо вугілля на складах?

Абсолютно нічого цього немає. І тому нам кажуть, що це інвестиції у майбутнє. А в яке майбутнє ці інвестиції, коли ми бачимо, що державний борг сягне понад 3 трильйонів гривень?

Шановні друзі, це означає, як порахувала Рахункова палата, і кожний з вас може порахувати, що кожен громадянин України, від немовля до сторічної бабусі, на кінець наступного року буде винен 75 тисяч гривень. 75 тисяч гривень! І це означає інвестиції в майбутнє?

Фракція «Європейська солідарність» – єдина фракція у Верховній Раді, яка жодного разу не голосувала за проект бюджету чинної влади. І цього разу, хоч ми і подали багато поправок, але оскільки вони не враховані і цей проект бюджету є проти майбутнього, проти людей, ми за нього не голосуватимемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Ковальову Олександрові Івановичу, депутатська група «Довіра».

Павло Андрійович Бакунець. Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово! Шановний міністре! Дорогі депутати! Звичайно, прийняття проекту бюджету на наступний рік – це не лише план розвитку нашої держави, а й дороговказ для наших громад. Саме зараз майже 1 тисяча 500 новостворених громад спостерігають за вами, дивляться, як у сесійному залі відбувається творення плану розвитку на наступний рік. Громади чекають конкретики. Які все-таки програми фінансуватимуться першочергово, аби зрозуміти, як треба складати свої проекти до фінансування. Насамперед це ДФРР, Фонд енергоефективності (щодо утеплення будинків наших ОСББ, що потрібно додавати) та інші речі: на дороги, садочки, школи. Звичайно, громади зараз дивляться, що ми закладемо, відповідно й вони це закладатимуть у своїх бюджетах розвитку, які ми збережемо і не дамо знищити жодним бюджетним кодексом. Попри ряд таких можливостей для громад, є й негативи, які потрібно негайно виправити.

Тому ми, народні депутати, особливо мажоритарники, доручаємо уряду, профільному міністерству під час підготовки законопроекту до другого читання виправити ситуацію і збільшити фінансування на оборону. Щоб не було так, як у цьому році: уже в третій декаді не вистачало коштів навіть на їжу і на зарплату для наших захисників.

Щодо освіти. Ми закликаємо збільшити на 6 мільярдів обсяг видатків для освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам. Адже у статті 53 Конституції України виписано, що саме держава повинна забезпечити доступність і безплатність загальної середньої освіти, це не повинно дофінансовуватися з місцевих бюджетів.

Щодо медицини. Потребує збільшення екстрена медична допомога: закупівля карет, закупівля аеродинамічної евакуації, тренінгові центри. Це все дуже важливо, і кошти на це потрібно збільшувати.

Не кажучи про громади, адже без субвенції на покриття витрат на енергоносії кошти наших громад в прямому сенсі будуть спалені протягом періоду утеплення.

Тому нам потрібно дбати про громади, збільшити ПДФО, обсяг фінансування з ренти місцевим бюджетам – до 10 відсотків. Тобто робити крок назустріч людям, адже вони в процесі децентралізації очікують, що у них буде розвиток: нові дороги, школи, садочки. Ми разом з вами доручаємо уряду збільшити видатки органам місцевого самоврядування. Думаю, до другого читання цей документ буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бондарю Віктору Васильовичу.

Тарас Іванович Батенко, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Добрий день, шановний уряде! Добрий день, шановні колеги! Хочу сказати від імені мажоритарних депутатів групи «Партія «За майбутнє» в контексті проекту Бюджетного кодексу, розгляд якого ми щойно відтермінували, що наша група категорично засуджує такі підходи і не буде голосувати за знищення ідеї децентралізації місцевого самоврядування. Тому ми не хочемо вкотре повторювати про те, що повинні наголошувати на суттєвому збільшенні в країні мінімальної пенсії, зарплат та прожиткового мінімуму. Я вважаю, що для будь-якого уряду, незалежно від кольорів, представлених у сесійному залі, пам'ятати про те, що люди не повинні виживати в непростих економічних умовах, це альфа і омега.

Ми закликаємо уряд суттєво доопрацювати до другого читання проект Державного бюджету, інакше ми не будемо за нього голосувати. Фактично ми спостерігаємо значне недофінансування більшості статей видатків, на ключових з яких я зараз наголошу.

Йдеться про програму державних гарантій медичного обслуговування населення. Ми бачимо недофінансування на понад 20 мільярдів гривень. Всупереч законодавству потреби медицини в цілому недофінансовані на понад 70 мільярдів гривень. Це в умовах, коли країна горить від COVID-19, коли не вистачає лікарів, реаніматологів, і коли ця тенденція тільки ускладнюється.

Згідно наявних згадок у ЗМІ, і те, що ми бачимо в бюджетному комітеті, потреби оборонки також суттєво більші, ніж у проекті бюджету. Хоча у нас є претензії до менеджменту Міністерства оборони, і нас засмутила ситуація із боргами перед військовослужбовцями, що були недавно погашені.

Ми також говоримо про збільшення розміру додаткової дотації місцевому самоврядуванню на заклади освіти та охорони здоров'я до їх реальної потреби, а це не менше 20 мільярдів гривень, а не передбачені урядом 3 мільярди гривень, що в два рази менше виділених коштів на 2021 рік.

Ми закликаємо передбачити в Державному бюджеті розподіл усіх основних дотацій безпосередньо між бюджетами місцевого самоврядування на формульній основі, а не так, як пропонує уряд: розподіл дотацій лише між обласними бюджетами, що фактично створює елемент суб'єктивності ручного регулювання при розподілі дотацій облдержадміністраціями.

Ми кажемо про освітню субвенцію і недофінансування її на кілька десятків мільярдів гривень. Ми вимагаємо також передбачення більших субсидій громадянам на сплату житлово-комунальних послуг. Тому що входимо у важкий період проходження опалювального сезону, і не знаємо до кінця, як проживемо період 2021-2022 років.

Тому, друзі, ми готові позитивно розглянути цей проект бюджету при суттєвому його доопрацюванні до другого читання, і сподіваємося, що уряд це зробить разом з народними депутатами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тарасе Івановичу.

Без однієї хвилини 12 година. Шановні колеги, оголошується перерва на 30 хвилин. Ми продовжимо розгляд цього питання після перерви.

Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, закінчилася перерва, продовжуємо розгляд питань порядку денного.

До слова запрошується Ярослав Романович Юрчишина, фракція політичної партії «Голос».

Галина Васильченко. Будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Об'єднання «Справедливість». Шановні народні депутати! Дорогі українці! Одним з пріоритетів нашого об'єднання є фінансова спроможність громад. Саме в рамках цього ми подавали найбільше пропозицій. Дуже сподіваємося, що до другого читання уряд, зокрема Міністерство фінансів, врахує хоча б частину цих пропозицій. Бо, завершивши реформу децентралізації, влада повинна бути відповідальною перед громадами і забезпечити належний фінансовий ресурс для того, щоб на місцях громади могли ефективно виконувати свої повноваження.

Так, зокрема, ми наполягаємо на тому, щоб у 2022 році уряд передбачив окрему субвенцію для оплати праці вихователям дитячих садочків. Зараз це покладено на громади. До того ж ми наполягаємо, щоб були передбачені кошти на розвиток мережі ЦНАПів. Також ми пропонуємо уряду забезпечити фінансування, зокрема компенсацію пільг за транспортні перевезення пасажирів, що також сьогодні покладено на громади, для яких вкрай важко забезпечувати таке фінансування.

Звісно, не можемо не згадати законопроект [№ 5066](#), про те, щоб додати 5 відсотків ПДФО, яке б зараховувалося в громади. Нагадаю, що сьогодні це

60 відсотків ПДФО, ми пропонуємо, щоб як мінімум 65 відсотків йшло в громади, щоб вони могли належним чином виконувати свої повноваження. На превеликий жаль, в цьому проекті бюджету ми не побачили жодного рядка про підтримку малого та середнього бізнесу. Ми побачили величезну дірку у 100 мільярдів у сфері медицини, недофінансовану освіту, проблеми з енергоефективністю, а зважаючи на ті тарифи, за якими змушені будуть платити наші громади і громадяни загалом... Ситуація з енергоефективністю, дійсно, складна.

На превеликий жаль, за минулий рік уряд не спромігся нічого зробити у сфері енергоефективності, щоб платіжки наших українців хоч трохи були меншими. Бюджетний комітет частково врахував наші деякі пропозиції, і тепер вже, як я сказала, останнє слово за Кабінетом Міністрів. Ми дуже сподіваємося, що вони будуть відповідальними перед громадами, врахують наші пропозиції і громади...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Михайлу Яковичу Волинцю, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Якщо я не помиляюся, здається, це третій бюджет країни під керівництвом нової влади – партії «Слуга народу». Третій бюджет це, можна сказати, вже бюджет, який точно декларує політику влади «слуг народу».

Бюджет – це концентрована стратегія розвитку держави. Ми можемо побачити, а чи насправді в Україні щось змінилося на третьому бюджеті. Три роки вашої влади – це більша її частина.

Перше. Пам'ятаєте ви, чи ні, у нас було таке гарне гасло: «Кінець епохи бідності». Класне гасло, супер! Я хочу, щоб ви почитали ваш проект бюджету і просто зробили висновки. Ви знаєте, що в країні існує розмір прожиткового мінімуму? Це фізіологічна межа, і якщо людині платиш нижче її, вона не виживає, вона мусить померти.

Хочу вас поінформувати, що в цьому проекті бюджету крайньої бідності закладено 50 відсотків прожиткового мінімуму практично для всіх категорій людей: для працюючих, непрацюючих (читайте – пенсіонерів), і навіть для дітей, яким треба виплачувати соціальну допомогу. Це той мінімум, який заклався у проекті бюджету. Ви розумієте, що робите? В Україні були різні президенти, прем'єри, уряди, але ніхто не звалювався до такої нищості.

Друге. Я вас просто інформую, що ніякої індексації взагалі не закладено на жодні виплати: ані на пенсії, ані на заробітні плати. Без індексації за такої інфляції, яка буде в цьому році внаслідок цін на енергоносії, це буде катастрофа, і ви робите бюджет катастрофи.

Колосальна енергетична проблема. Жодного слова в проекті бюджету немає.

Субсидії. Ми порахували, що для житлово-комунальних послуг, враховуючи ваші ціни на газ, треба 70 мільярдів. Ви закладаєте 31 мільярд.

Дуже добре пам'ятаю ваші розповіді про захмарні пенсії. Сьогодні 7 мільйонів пенсіонерів отримуватимуть менше прожиткового мінімуму. Це нуль.

Хочу нагадати про кінець епохи корупції. Де в доходах бюджету доходи від митниці – 4 мільярди доларів на рік? Їх немає, продовжується контрабанда. Де економіка, яка виведена із тіні? Усе продовжується.

Це бюджет повної невідєздатності цієї влади, це бюджет падіння нормального управління країною, і його не можна в жодному випадку приймати. Це просто кінець державної політики (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Данило Гетманцев – репліка. Я так розумію, була згадана фракція. Гетманцев Данило Олександрович.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Шановні колеги, що таке цинізм? Цинізм – це коли політики, які 20 років перебували у владі, зараз звинувачують Бюджет-2022 у низькому прожитковому мінімумі, який був встановлений за їхньої влади у 2015-2016 роках, коли вони приймали рішення про те, аби люди не змогли прожити на цей прожитковий мінімум.

І те, що ми зараз це виправляємо шляхом зусиль, шляхом мобілізації, шляхом детінізації, шляхом індексації пенсій, шляхом тих рішень, які приймаємо й щодо медиків (зверніть, будь ласка, увагу, на безпрецедентно високий бюджет для медиків). Не треба брехати, ми індексували пенсії в березні, індексуємо пенсії для військових пенсіонерів, ми вже збільшили пенсії на 25 відсотків. Але те, до чого ви привели країну за 28 років, не лікується ані за рік, ані за два (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги... (*Шум у залі*).

Я бачу вас. Я слухаю вас. Будь ласка, яке у вас питання з процедури?

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Власенка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Пане головуєчий, відповідно до пункту 1 статті 29 роблю вам зауваження за порушення Регламенту. Не було згадано, ані пана Гетманцева, ані фракцію, яку він представляє...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фракція була згадана.

ВЛАСЕНКО С.В. Ми говоримо про три роки влади серіалу «Слуга народу», саме про це йшлося. Не згадувалася фракція, не згадувався пан Гетманцев.

Тому в порушення Регламенту ви надали зараз слово на репліку, на яку, на жаль, не мали права.

А щодо самого виступу пана Гетманцева, який вчергове бреше українцям, який вчергове маніпулює фактами, які не мають ніякого відношення до реальності. Хочу вам нагадати, пане Гетманцев, що встановлений у 2008 році прожитковий мінімум був трохи інший у відношенні до долара США.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте домовимося. Як тільки буде хтось згадуватися, чи фракція, чи народний депутат у негативному сенсі, повторюю, я надаватиму право на репліку, і це правильно. Це перше.

Друге. З приводу цього я вже не можу надати слово Данилу Олександровичу, тому що репліка на репліку не надається.

Шановні колеги, йдемо далі. Давайте все-таки дотримуватися якогось балансу, паритету, поваги один до одного. Є стільки багато синонімічних слів, які можна вжити для того, щоб не виникало права на репліку.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи народних депутатів до 9 хвилин. Будь ласка, 3 хвилини на виступ.

Народний депутат Немиря Григорій Михайлович, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

НЕМИРЯ Г.М. Прошу передати слово Юлії Тимошенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. З великим задоволенням продовжу свою оцінку поточного проекту бюджету. Знаєте, колись був такий анекдот, що на першому році чинній владі можна посилатися на попередників, на другому році – пояснювати, чому не отримали ніякого результату, а на третьому році – треба писати заяви і йти геть, якщо не впоралися. Тому припиніть посилатися на попередників. У вас абсолютна влада, абсолютна можливість змінювати все в країні, але абсолютна бездарність будь-що зробити. Посилатися на попередників немає ніякого сенсу.

Також хочу сказати декілька слів у продовження теми проекту бюджету. Ми практично не маємо сьогодні на охорону здоров'я тих необхідних коштів, які навіть цією ганебною реформою мусять бути передбачені. Як ви думаєте, який дефіцит на охорону здоров'я в цьому проекті бюджету закладений?

Переконана, цю цифру ніхто не знає, але я вам просто нагадаю: сьогодні дефіцит охорони здоров'я – 221 мільярд. Яке ви маєте право за такого дефіциту бюджету щось закладати на свої відкати на «Велике будівництво»? У вас що, життя та здоров'я людини не пріоритет у цьому проекті бюджету?

Знаєте, таких проектів бюджетів не було ніколи, за жодної влади в Україні. Те, що ви робите, знищуючи охорону здоров'я, життя і здоров'я людей, вказує

на те, що ви не маєте нічого спільного з розумінням, що потрібно сьогодні державі.

Щодо освіти. Можливо, ми не пам'ятаємо, або пам'ятаємо, яку заробітну плату ви обіцяли освітянам, – 4000 євро чи доларів, коли йшли до влади? Сьогодні ви навіть не виконали існуючого закону, який передбачає, що освітянам, особливо в школах, не можна платити менше чотирьох мінімальних прожиткових мінімумів. У цьому проекті бюджету на освіту ви заклали нуль, продовжуєте закриття шкіл, звуження мережі. Це політика? Це не може бути політикою, і такого бюджету в країні не може бути.

До того ж це бюджет безкінечного боргу, кожна третя гривня мусить бути за видатками віддана за борги. Це бюджет руйнації країни. Кожен, хто за нього проголосує, буде спільником у справі руйнації держави.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується народний депутат України Фріз Ірина Василівна, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Михайлу Бондарю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Бондар. Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Сьогодні всі виступаючі, які казали про медицину, про освіту, про аграріїв, так чи інакше в остаточному підсумку згадували енергетику, тому що фактично кожна з цих галузей пов'язана з цим.

Хочу сказати про одну з галузей енергетики – вугільну, яка фактично вбита за попередні два роки існування цієї «зеленої» влади. Ви бачите, яка сьогодні криза в Європі, які ціни на енергоресурси? Ми сподівалися, що влада, побачивши проблему, що останні роки у вугільну галузь не вкладалося, хоча б зверне увагу на ті поправки, які подав я як народний депутат і голова підкомітету, які подав комітет, і врахує їх: щодо модернізації, охорони здоров'я та виплати заборгованості із заробітної плати. На жаль, цього не було враховано.

Нинішня влада розраховувала, що, дійшовши до опалювального сезону і не вкладаючи в галузь, можна буде купити імпорт, насамперед у Російській Федерації, привезти його на державне підприємство «Центренерго», яке контролює Коломойський, і відповідно так прожити опалювальний період. Але, бачите, як-то кажуть, життя вносить свої корективи. Зараз купити вугілля фактично нереально, і наша вугільна галузь майже вбита до кінця. Якщо навіть сьогодні виділити кошти на її модернізацію, на відкриття нових лав, цей процес затягнеться мінімум на півроку, максимум – на рік. Це тендера, закупівля, розробка

нових лав, і тільки тоді почнеться видобуток вугілля, і доставка його до ТЕЦів і ТЕСів, де зможуть з цього вугілля виробити електроенергію.

Тому, шановна «зелена» владо, дослухайтесь до тих поправок, які подавав комітет і я особисто, вкладіть у вугільну галузь, спасіть енергетичну безпеку нашої держави і підтримайте шахтарів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Веніславському Федору Володимировичу.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Володимиру Гевку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Гевко.

ГЕВКО В.Л., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановний пане міністре! Шановні колеги! Насамперед хочу закликати всіх підтримати цей проект бюджету в першому читанні. Дійсно, це складний проект бюджету, який формувався в тих умовах, у яких ми сьогодні живемо.

Хочу нагадати, що у нас сьогодні триває війна, відбувається боротьба з пандемією, яка тягне на себе ті витрати, яких ми ніколи не передбачали в попередніх бюджетах. Дійсно, до цього проекту бюджету є багато пропозицій, зауважень, і це нормально. Я не пам'ятаю жодного проекту бюджету, який розглядався в цьому сесійному залі і який був схвалений усіма одногolosно, до якого не було жодних зауважень.

Дуже важливо, що в цьому проекті бюджету за підсумками розгляду комітету було враховано ряд важливих речей, таких як реалізація загальнодержавної програми «Питна вода України». Ми всі знаємо, яке становище з питаною водою в наших містах. Ми повинні негайно вжити заходів, щоб виправити цю ситуацію.

Передбачені заходи на боротьбу з COVID-19 під час навчального процесу в закладах загальної середньої освіти. Здійснено і передбачено видатки на реалізацію багатьох соціально-економічних, інфраструктурних проектів. Додатково враховано підтримку місцевим бюджетам та багато іншого.

Тому ще раз закликаю всіх підтримати в першому читанні цей проект бюджету. Переконаний, що до другого читання ми його спільно доопрацюємо. Я вважаю, зараз він досить збалансований, але разом ми зробимо його ще кращим, ще орієнтованішим на людину, на подолання тих викликів, перед якими ми сьогодні стоїмо, на розвиток нашої держави.

Прошу підтримати (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

У нас в принципі є ще 1 хвилина. Гевко виступав, вже не буде.

Слово надається народному депутату Рудіку Сергію Ярославовичу, і на цьому завершуємо. Прошу запросити народних депутатів до залу, тому що після цього будемо голосувати проєкт бюджету за основу.

Будь ласка, Сергію Ярославовичу.

РУДИК С.Я., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець).* Шановні колеги! У кожного з нас під час підготовки проєкту бюджету до розгляду в першому читанні був шанс подати свої пропозиції і спробувати його трохи покращити. Хтось цим правом скористався, хтось – ні.

Я подав пропозиції до дев'яти бюджетних програм: Міністерства освіти і науки України, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. З того, що я побачив, у порівняльній таблиці немає однозначної оцінки. Щодо чотирьох бюджетних програмах комітет написав: «враховано частково». Що означає частково?

Я попросив знайти кошти на ремонт гуртожитків Черкаського та Чернівецького національних університетів. Написали «враховано частково».

Я попросив знайти кошти на ремонт ліцеїв у Смілі, Кам'янці, по всій Черкаській області. Знову – «враховано частково».

Я попросив знайти кошти на чистку річок: Тясмин, Дніпро, Сріблянка. Знову – «враховано частково».

Нарешті, водопостачання у сільській місцевості. Що таке «враховано частково»? Це ніби й так, а ніби й ні.

Звертаюся до уряду, на жаль, поки що ми не знаємо цифр, тому що «враховано частково» – це дати доручення уряду знайти ці кошти: якщо ви знайдете ці кошти, я буду голосувати за такий проєкт Державного бюджету, який би він не був складний для нашої держави. Але якщо ви знову залишите університети, ліцеї, річки без нагляду і все закінчиться простою профанацією, це буде нежиттєдатний бюджет. Тому що ми приїжджаємо до людей і змушені робити те, чого не робили ви.

Ви казали про лікарні, а їх, по суті, немає в цьому проєкті бюджету в достатній кількості, і я погоджуюся з попередніми промовцями. Ви казали про освіту, але, на превеликий жаль, поки що того, що є в бюджеті, мало. Ви казали про армію, про оборону, але там ще працювати і працювати. Велика кількість соціальних сфер нашого життя потребує уваги.

Процедура розгляду проєкту бюджету полягає в тому, що депутатські ініціативи закінчилися 30 вересня, а наступне, друге читання, лягає на плечі уряду.

Пане міністре фінансів, на жаль, у сесійному залі немає Прем'єр-міністра, сподіваюся, він не захворів, доопрацюйте проект бюджету так, щоб, крім слова «збалансований», він був ще й такий, щоб відповідно до нього можна було жити увесь 2022 рік.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, обговорення проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік» в першому читанні завершено, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця, тому що зараз дуже важливе голосування. В іншому разі ми маємо йти по всіх 3 тисячах поправах. Тому прошу зал сконцентруватися.

Шановні колеги, відповідно до статті 157 Регламенту Верховної Ради України ставиться на голосування пропозиція про прийняття підготовленого Комітетом з питань бюджету проекту Постанови «Про висновки та пропозиції до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» ([№ 6000-П](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях та групах.

Шановні колеги, є народні депутати, які ставитимуть на голосування ті чи інші поправки?

У мене є бачення: будуть від «Європейської солідарності», «Голосу», «Батьківщини», декілька депутатів від «Слуги народу», «Опозиційної платформи – За життя».

Яким чином підемо? (*Шум у залі*).

Ні, за порівняльною таблицею – це 3 тисячі поправок. Можливо, ми все-таки визначимо ті поправки, які мають бути? Чи підемо пофракційно, колеги?

Юліє Володимирівно, ви як пропонуєте? Пофракційно, так? З кого почнемо? (*Шум у залі*). Одну секунду.

З процедури слово надається Юлії Володимирівні Тимошенко, за нею – Олександр Сергійович Колтунович, потім «Європейська солідарність», і будемо приймати рішення.

Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Хочу повідомити всім народним депутатам, що практично 99,9 відсотка поправок, над якими працювали ваші партії, фракції, команди, відхилено. Навіть ті таблиці, які підготували робочі групи, теж відхилено. Можу сказати, що невідомо звідки цей проект бюджету взявся.

Тому наша фракція вважає, що такий документ, як проект бюджету, є фундаментальний. Це стратегія життя країни на наступний рік, яка не може розглядатися за скороченою процедурою. Треба йти за таблицею поправок. Хто

хоче – той нехай говорить свої поправки, хто не хоче – нехай не називає їх. Я не думаю, що буде 3 тисячі поправок, тому що насправді, гадаю, більшість фракцій відмовиться від своїх поправок. Але ми хотіли б оголосити свої поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оскільки ми щойно проголосували за основу проект постанови, поправку може ставити тільки той народний депутат, який є її автором. Тому ми йдемо за цією логікою.

Перелік поправок нам передала фракція «Європейська солідарність», сподіваюся, такий самий перелік поправок передадуть й інші фракції. Давайте йти за тими поправками...

Олександр Сергійович Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановний Руслане Олексійовичу, ми від фракції подали 283 поправки. Очевидно, що на всіх ми фізично не наполягатимемо, але є декілька фундаментальних поправок, наприклад, щодо мінімальних фіксованих доходів, там, де є невідповідність, наприклад зростання на 3 відсотки мінімальної заробітної плати і рівня інфляції і таке інше. Тобто ми хотіли б їх озвучити, щоб поставили на голосування.

Але пропонується, щоб ми йшли по поправках тому, що є певні тематичні. Який сенс: колеги озвучують щодо мінімальної заробітної плати, а ми пішли до держборгу, потім ми знову повернулися до мінімальної заробітної плати, потім ми пішли до мінімальної пенсії, потім до доріг, знову до пенсій? Тобто щоб був системний підхід розгляду тих чи інших поправок, є пропозиція йти саме за таблицею.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще хтось хоче виступити з процедури? Немає.

Олександр Сергійовичу, оскільки ви сказали, що з усього масиву майже 300 ваших фундаментальних поправок, ви ставитимете декілька (думаю, логічніше виокремити декілька), щоб сконцентрувати думку на обґрунтуванні саме цих поправок (*Шум у залі*). Колеги теж ґрунтують перелік поправок, вони мені передали. Тому, якщо така можливість є, ми готові розглядати.

Пропоную почати з «Європейської солідарності», оскільки в них уже підготовлено перелік поправок, і будемо рухатися далі. Хто буде перший?

Южаніна Ніна Петрівна. Прошу кожного автора починати з номера поправки, про яку говориться.

Ніна Петрівна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, прошу подивитися на поправку 1325. Її враховано частково (доручення

уряду). Дякую за те, що реально є можливість передбачити на Державну цільову науково-технічну програму розвитку авіаційної промисловості 2 мільярди гривень (щорічно), що передбачено законом, прийнятим нами нещодавно.

Хотіла звернути увагу, що є прямі норми закону, прийняті нами раніше щодо виділення тих чи інших коштів на фінансування програм, але чомусь у проекті Державного бюджету вони не передбачені. Ми зараз зробимо аналіз всіх таких норм, я звернула на це увагу, оскільки це було зовсім недавно, і в залі пообіцяли врахувати саме фінансування цієї програми, для того щоб у нас «євро-бляхи-літаки» зникли, і ми змогли забезпечити виробництво власних літаків. Тому просила б звернути увагу ще на джерела фінансування цієї програми.

Шановний...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ніно Петрівно.

Шановні колеги, перша поправка, яку вносить Ніна Петрівна, – це поправка 1325. Я правильно кажу? Вона врахована частково, але автор наполягає на повному врахуванні, так? Тому, шановні колеги, прошу визначатися... (*Шум у залі*).

Будь ласка... Юрію Юрійовичу, ви знайшли поправку 1325? Поясніть, що таке враховано частково.

АРІСТОВ Ю.Ю. Враховано частково – це означає, що це є в дорученні уряду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ця поправка є в дорученні уряду?

АРІСТОВ Ю.Ю. Це враховано, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді я не ставлю... Яка наступна ваша поправка?
Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П. Наступна поправка 1755, яку відхилено.

Шановний доповідачу, я передбачувала джерела фінансування двох моїх поправок – це 4 мільярди 449 мільйонів гривень. Вивчивши всі видатки, які ви плануєте на правоохоронні органи, я підійшла з розумінням того, на скільки можуть зростати видатки на оплату праці, порівняно з усіма бюджетними установами і організаціями, та на скільки можуть зростити видатки розвитку, і відкориговувала їх.

Чи будуть враховані поправки, які зменшують заплановані видатки на ті структури, які вказані в моїй поправці? Чому відхилена поправка, яка передбачає кошти на обладнання пунктів пропуску та пунктів контролю? Це ж саме те, що вкрай необхідно для того, щоб не на словах, а на ділі ефективно працювала митниця. Ми справді б отримали ті додаткові надходження по ПДВ від імпорту товарів, які ви передбачили в...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ніно Петрівно, перепрошую, який номер поправки? Нагадайте ще раз, бо я не встиг записати.

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 1755.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1755. Одну секунду. Так, я знайшов, її відхилено.

Шановні колеги, поправку 1755 комітет відхилив, але автор наполягає на її врахуванні. Тому прошу визначитися та голосувати.

«За» –112.

Рішення не прийнято.

Володимир В'ятрович. Ми домовлялися: замість ваших 10 поправок – 3 хвилини виступу. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, справді, у мене 10 пропозицій, і всі стосуються галузі культури. Прошу один виступ.

Отже, цей проект є бюджетом цілеспрямованого знищення української культури. Справа аж ніяк не в тому, що бракує грошей. Адже видатки бюджету на 2022 рік зростають порівняно з нинішнім роком на понад 100 мільярдів гривень, майже на 8 відсотків. Але при цьому єдина галузь, на яку видатки зменшуються, – це галузь культури. З і без того мізерних 0,55 відсотка видатків цього року влада знижує видатки на культуру до жалюгідних 0,46 відсотка, – менше 7 мільярдів гривень з півторатрильйонного бюджету на рік.

Я подав 10 пропозицій до проекту бюджету, у яких передбачалися лише найнеобхідніші речі у сфері захисту культури. До речі, ці пропозиції підтримали всі члени гуманітарного комітету від усіх фракцій, сподіваючись, що бюджетний комітет зупинить цю політику руйнації культури. Станом на сьогодні із цих пропозицій бюджетним комітетом враховано – рівно нуль!

Я наполягаю на повному врахуванні таких пропозицій в частині збільшення видатків.

Отже, це такі пропозиції.

Поправка 698. Підтримка Українського інституту Міністерства закордонних справ.

Поправка 932. Національна комісія зі стандартів державної мови.

Поправка 1829. Будівництво об'єктів загальнодержавного значення у сфері культури.

Поправка 1834. Збереження історико-культурної та архітектурної спадщини у заповідниках.

Поправка 1845. Закупівля книг для бібліотек та інші програми Українського інституту книги. На закупівлю книг у цьому проекті бюджету передбачено нуль гривень.

Поправка 1852. Збільшення видатків на суспільне телерадіомовлення дорівнює сумі, визначеній законом, а не скорочення цих видатків, тому що ко-мусь не подобається критика влади на суспільному телебаченні.

Поправки 1896 і 1901 – видатки на політику національної пам'яті, насамперед на Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції гідності та Галузевого державного архіву Українського інституту національної пам'яті.

Поправка 3028. Збільшення до цього річного рівня субвенції на ремонт пам'яток культури, що перебувають у комунальній власності.

Прийняття проекту бюджету без цих змін є відвертим злочином проти української культури. Кожен, хто натисне зелену кнопку за такий проект бюджету, стане співучасником цього злочину.

Просто поставити на голосування дев'ять пропозицій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте почнемо з першої.

Поправка 698 народного депутата В'ятровича. Вона врахована частково, однак автор наполягає на повному її врахуванні. Правильно? Комітет наполягає, щоб вона залишилася в тій редакції.

Ставиться на голосування пропозиція автора. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 932. Одну секунду, я подивлюся на рішення комітету. Поправку 932 народного депутата В'ятровича комітет відхилив. Автор наполягає на її врахуванні.

Шановні колеги, прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1829. Комітет цю поправку відхилив. Автор пропонує її врахувати.

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція автора. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1845. Теж за авторства народного депутата В'ятровича, але вона врахована частково (*Шум у залі*). Поправка 1834? Ми ж ніби її щойно проголосували?

Перепрошую, поправка 1834. Вона відхилена. Автор наполягає на її врахуванні.

Ставиться на голосування пропозиція автора, але комітет залишається при своїй думці. Тому прошу визначатися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1845 народного депутата В'ятровича. Комітет врахував її частково, але автор наполягає на повному врахуванні. Ставиться на голосування пропозиція автора. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1852 також за авторства шановного Володимира В'ятровича. Комітет її відхилив, але він наполягає, щоб вона була врахована. Ставиться на голосування пропозиція автора, але позиція комітету – відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1896 також за авторства народного депутата В'ятровича. Комітет її відхилив. Автор наполягає на її врахуванні. Тому прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1901 також за авторства народного депутата В'ятровича. Комітет її відхилив. Автор наполягає на її врахуванні. Тому прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

І крайня ваша поправка – поправка 3028 (*Шум у залі*). Ми ж домовилися. Давайте все-таки дотримуватися домовленостей. Дякую.

Поправка 3028. Зараз я її знайду і прокоментую. Добре. Її відхилено. У поправці 3028 йдеться про збільшення видатків загального фонду за бюджетною програмою «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проектів ремонтно-реставраційних та консерваційних робіт пам'яток культурної спадщини, що перебувають у комунальній власності». Юрію Юрійовичу, ви знайшли поправку 3028?

АРІСТОВ Ю.Ю. Так. Позиція комітету – відхилити цю поправку, тому що вона не збалансована, у нас немає її фінансово-економічного обґрунтування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 3028. Комітет пропонує її відхилити. Водночас автор наполягає на врахуванні. Тому прошу визначатися та голосувати.

«За» – 89.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Далі в мене записана народна депутатка Іонова. У неї три поправки. Будь ласка, назвіть одразу номери.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Вибачте, у мене чотири поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чотири. Назвіть номери.

ІОНОВА М.М. Поправки: 1223, 1281, 1831 і 1996. Але я хочу кожен окремо захистити і кожен коментувати, не 4 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, а можна повторити номер другої поправки? Я не почув.

ІОНОВА М.М. Поправки 1223, 1281, 1831, 1996.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Починаємо з поправки 1223. Будь ласка.

ІОНОВА М.М. Якщо можна, дайте час з початку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обнулите час. Будь ласка.

ІОНОВА М.М. Дякую. Фракція «Європейська солідарність» все-таки вимагає врахувати повною мірою нашу поправку, тому що для нас дуже важливо, щоб додатково в бюджеті було передбачено 16,6 мільярда гривень на виплату пільг і субсидій на житлово-комунальні послуги за КПКВК 2501230 «Виплата пільг і житлових субсидій громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу в грошовій формі».

Для нас надзвичайно важливо: «Заборонити органам влади вимагати у людей додаткові документи, довідки, декларації тощо, а також спростити доступ українців для отримання субсидій, зняти абсурдні обмеження для субсидіантів».

Цю поправку враховано частково. Тому в мене прохання до голови комітету пояснити, що таке враховано частково. Що для наших громадян буде враховано з вашої точки зору? Для нас важливо, щоб наша поправка була врахована повністю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Юрію Юрійовичу, будь ласка, позиція комітету.

АРІСТОВ Ю.Ю. Шановна колего, враховано частково означає, що на сьогодні ми не знайшли ресурсу збалансувати вашу поправку, тому доручили Кабінету Міністрів знайти таку можливість. Така позиція комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція зрозуміла.

Шановні колеги, ця поправка врахована комітетом частково. Водночас автор наполягає на повному врахуванні.

Ставиться на голосування пропозиція автора – поправку 1223 врахувати повністю. Прошу визначатися та голосувати. Будь ласка.

«За» – 96.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1281.

ІОНОВА М.М. Дякую.

Поправка 1281. Дуже дивна позиція голови комітету, тому що, знаєте, у вас кошти знаходяться для каральних органів, правоохоронних органів, ДБР, Офісу Генерального прокурора, СБУ, для переслідування опозиції, але, на жаль, не знаходяться для надання громадянам України субсидій.

Поправку 1281 теж враховано частково, але фракція «Європейська солідарність» наполягає на врахуванні повною мірою: передбачити додаткові кошти за КПКВК 2506000 Пенсійному фонду у розмірі 15 мільярдів гривень (забезпечити індексацію пенсій з 1 січня 2022 року на 17 відсотків, виходячи з показників інфляції у 2021 році та прогнозу на 2022 рік). Тому фракція «Європейська солідарність» вимагає повною мірою врахувати нашу поправку.

Прошу голову комітету це прокоментувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрію Юрійовичу, будь ласка.

АРІСТОВ Ю.Ю. На сьогодні ресурсу збалансувати цю поправку немає, тому доручили Кабінету Міністрів знайти таку можливість.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 1281 комітетом врахована частково, але автор наполягає на повному її врахуванні. Ставиться на голосування пропозиція автора. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 95.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається врахованою частково в редакції комітету.

Наступна поправка 1831.

ІОНОВА М.М. Дякую. Фракція «Європейська солідарність» вимагає передбачити додатково 200 мільйонів гривень за КПКВК 3801490 «Збереження історико-культурної та архітектурної спадщини в національних і державних

заповідниках». Тому що гроші на «велике крадівництво» влада чомусь знаходить, а культура чомусь фінансується за остаточним принципом.

Знаєте, сьогодні, в часи російської агресії, питання культури для нас є питанням національної безпеки. Тому ми вимагаємо, щоб наша поправка була врахована повною мірою.

Прошу поставити її на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не на підтвердження, а на врахування, оскільки ця поправка не врахована, а відхилена.

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція автора щодо поправки 1831 – врахувати її. Водночас комітет її відхилив. Тому прошу визначитися та голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

І крайня поправка народної депутатки Іонової – поправка 1996. Правильно?

Будь ласка.

ІОНОВА М.М. У даній поправці ми вимагаємо скоротити видатки Службі безпеки України на понад 1 мільярд гривень, тому що у нас, вибачте, якась поліцейська держава вибудовується.

Хотіла б нагадати владі Зеленського, що навіть РНБО рекомендували на оборону виділити 319 мільярдів гривень, а ви передбачили лише близько 280 мільярдів гривень. Ви краще ці кошти перерахуйте на Збройні Сили України, тому що нам треба закуповувати ракети, транспорт та інші необхідні речі для Збройних Сил України, підвищувати зарплати нашим військовим, щоб вони були вмотивовані.

Якщо можна, нехай голова комітету компетентніше пояснює свою позицію, чому саме СБУ, які в них пріоритети, що їм збільшують на понад 1 мільярд гривень бюджет. Нехай бюджет залишається на рівні 2020 року. Чому його збільшують?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрію Юрійовичу, позиція комітету щодо поправки 1996, коротко.

АРІСТОВ Ю.Ю. Комітет не має можливості скоротити видатки щодо боєздатності країни. Це відбувається за рішенням РНБО.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 1996. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Наступний автор – народний депутат Павленко, також три поправки. Назвіть, будь ласка, одразу номери поправок, щоб ми могли їх швидко шукати.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, тут дві поправки: 358 і 387.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 358. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М. Шановні колеги, ми багато чуємо про те, що не знайдено балансу і подібне. Давайте знайдемо цей баланс. Бо сьогодні під час доповіді голова Рахункової палати зазначив, що мінімум 32,7 мільярда гривень не враховано в дохідній частині бюджету. Також близько 70 мільярдів гривень є не кредитом, а фактично подарунком від МВФ, який так само не обрахований і знову буде пущений на «крадівництво». Щоб цього не було, пропонується збільшити доходи за рахунок надходжень від акцизного податку із ввезення на митну територію України тютюну, рідин для електронних сигарет та інших подібних товарів, щоб потім ми не чули про те, що немає грошей і раптом у вас виникає з тим проблема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 358 врахована частково, але автор наполягає на повному її врахуванні (*Шум у залі*).

Ставиться на голосування пропозиція автора, тому прошу визначитися та голосувати.

«За» – 91.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Наступна поправка 387. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М. Шановні колеги, йдеться про збільшення доходів державного бюджету за рахунок неподаткових доходів. Це те, що завжди любить використовувати і Офіс Президента, і Кабінет Міністрів, вихваляючи, що у них раптом перевиконання надходжень. Так ось, щоб це «перевиконання» йшло не на різні проекти «крадівництва», а на забезпечення армії, допомогу лікарям і зарплату вчителям, прохання збільшити у проекті бюджету обсяг цих надходжень на 49 мільярдів гривень.

Прошу підтримати та голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправку 387 комітет відхилив, але автор наполягає на її врахуванні. Ставиться на голосування пропозиція автора. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Наступний – народний депутат Бондар. Будь ласка, Михайле Леонтійовичу. Назвіть одразу поправки. У вас, здається, теж дві-три поправки.

БОНДАР М.Л. Так. Це поправки 1107, 1113 та 1118.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1107. Будь ласка.

БОНДАР М.Л. Обнулите, будь ласка, мій час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обнулите час. Будь ласка.

БОНДАР М.Л. Дякую. У продовження теми вугільної галузі і забезпечення її фінансово в Державному бюджеті на 2022 рік, я, напевно, почну з гірничорятувальних заходів. Через невикладання та немодернізацію цієї галузі, з кожним днем на шахтах збільшується кількість нещасних випадків. Тому викладання в гірничорятувальні заходи є дуже великою потребою.

Прошу всіх, хто вболіває за шахтарів, за вугільну галузь, підтримати цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1107 народного депутата Бондаря. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1113. Будь ласка, Михайле Леонтійовичу.

БОНДАР М.Л. Бачимо, рятувати шахтарів ніхто не хоче, як мінімум на їх підприємствах. Побачимо, чи ви захочете їх рятувати, виділивши фінанси на реструктуризацію.

У цій поправці пропонується збільшити видатки на 7,4 мільярда гривень, зокрема видатки споживання – на 4,4 мільярда гривень, видатки розвитку – на 2,9 мільярда гривень.

Шановні колеги, це наша вугільна галузь. Ми будемо тоді енергонезалежні. Будь ласка, підтримайте цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1113 народного депутата Бондаря. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 102.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1118. Будь ласка, Михайле Леонтійовичу.

БОНДАР М.Л. Ми з кожною поправкою набираємо голосів. Є державні підприємства до яких шахти не входять. Наприклад, на Львівщині є ПрАТ «Шахта «Надія». Коли я спілкувався із заступником міністра, він казав, що від ліквідації шахт будуть закладені кошти, зокрема на виплату заборгованості отаким шахтам, як «Шахта «Надія».

Тому, колеги, прошу всіх проголосувати, щоб у державному бюджеті були кошти для виплати заборгованості із заробітної плати тим шахтам, які не входять до складу державних підприємств.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 1118 народного депутата Бондаря. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 104.

Рішення не прийнято.

Дякую, Михайле Леонтійовичу.

Далі три поправки Іванни Орестівни Климпуш-Цинцадзе. Іванно Орестівно, назвіть, будь ласка, одразу поправки, щоб ми могли їх знайти.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шість поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шість?

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кажіть номери.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Поправки: 48, 744, 881, 1816, 1840 і 1972.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 48. Будь ласка, обнулите час. Іванно Орестівно, прошу.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Дякую. Шановні колеги, ми бачимо, що ви пропонуєте дати Кабінету Міністрів України можливість давати державні гарантії до 50 мільярдів гривень. Ми вважаємо, що цю суму можна суттєво змінити, зменшити її, знайти можливості для гарантування інших, виняткових потреб держави. Це можна зробити за рахунок вашої пропозиції, щоб фінансувати забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями Державного агентства автомобільних доріг України.

Ми пропонуємо це відмінити, тому що на своє «велике крадівництво» ви і так перерозподіляєте кошти з інших статей Державного бюджету, а тут ви ще пропонуєте і дофінансовувати втридорога так зване будівництво доріг через боргові зобов'язання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 48 народної депутатки Климпуш-Цинцадзе. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 744. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Поправку 744 враховано частково. Я наполягаю на повному її врахуванні, оскільки йдеться про додаткові кошти на Збройні Сили України. Я і вся наша фракція «Європейська солідарність» вважаємо, що завданням номер один для країни є забезпечення Збройних Сил України не лише всім необхідним, а й мінімально зарплатнею, яка становила б 125 відсотків від середньої зарплати в промисловості.

Ми наполягаємо на повному врахуванні цієї поправки, щоб та ганьба, яку ви допустили цьогоріч щодо заборгованості перед Збройними Силами України, і та брехня, що цієї заборгованості, мовляв, немає, не повторилися наступного року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 744 врахована комітетом частково. Водночас автор наполягає на повному її врахуванні.

Ставиться на голосування пропозиція автора, прошу визначатися та голосувати.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Наступна поправка 881. Іванно Орестівно, будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Колеги, ми наполягаємо на тому, що держава, яка претендує на майбутнє, має вкладати в дослідницькі програми, тобто фінансувати дослідницьку діяльність. А держава, яка тільки хизується діджиталізацією, але ніяким чином не фінансує додатково досліджень в різних інших галузях, на жаль, приречена на поразку.

Ми цього не хочемо допустити, тому пропонуємо передбачити додатково 150 мільйонів гривень на забезпечення діяльності Національного фонду досліджень, грантову підтримку наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок.

Колеги, прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку 881 комітет відхилив. Водночас автор наполягає на її врахуванні.

Ставиться на голосування пропозиція автора. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 98.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Наступна поправка 1816. Іванно Орестівно, будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Мої колеги з фракції вже казали, що, на жаль, фінансування на культуру є абсолютно мізерним. Знову-таки хочу сказати, якщо ми не вкладаємо в українську культуру, в розвиток нашої спроможності проектувати цю культуру на світ, ми, власне, будемо програвати велику війну проти російської агресії, проти Російської Федерації.

Тому ми наполягаємо на тому, щоб додатково передбачити 175 мільйонів гривень на загальнодержавні заходи у сферах культури та мистецтва, охорони культурної спадщини. Колеги, я переконана, якщо ви щиро заявляєте про великі реставрації, про підтримку культури, про необхідність виплачувати роялті і про авторські права українським музикантам, ви підтримаєте цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1816 народної депутатки Климпуш-Цинцадзе. Комітет її відхилив, авторка наполягає на її врахуванні.

Ставиться на голосування пропозиція автора. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1840.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Прикро спостерігати за тим, що голова бюджетного комітету навіть не може прокоментувати підстави до відхилення цих абсолютно змістовних поправок, але що стосується поправки 1840. Колеги, знову-таки принципова річ. Ви з самого початку не спромоглися закласти коштів на фінансування Українського інституту книги. Ми вважаємо, що те мізерне фінансування, яке на сьогодні передбачено в проекті бюджету, недостатнє для того, щоб ця інституція забезпечувала ті функції, які закладалися в неї тоді, коли ми починали проводити цю реформу.

Тому ми наполягаємо на тому, щоб додатково передбачити 200 мільйонів гривень на Український інститут книги.

Прошу пояснити голову бюджетного комітету, чому ви або відхиляєте, або лише частково враховуєте наші поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету щодо поправки 1840, яку враховано частково

АРІСТОВ Ю.Ю. Позиція комітету – дати доручення уряду. На даний момент ця поправка не збалансована, тому ми доручаємо уряду вирішити це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку 1840 враховано частково, але авторка наполягає на повному її врахуванні.

Ставиться на голосування пропозиція авторки. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 91.

Рішення не прийнято.

І крайня поправка 1972. Іванно Орестівно, будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Колеги, ви кажете, що наші поправки не збалансовані, але ми бачимо, що ви також ігноруєте наші пропозиції зменшити фінансування на ваші так звані незалежні правоохоронні органи, які на сьогодні використовуються виключно як інструменти для політичного переслідування ваших політичних опонентів, зокрема на Державне бюро розслідувань.

Ми вважаємо, що саме зараз було б доречно зменшити фінансування на Державне бюро розслідувань, яке не виконує покладених на нього функцій, а тільки атакує незгодних з нинішньою владою. Тому ми пропонуємо скоротити видатки на Державне бюро розслідувань на 216,9 мільйона гривень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1972, яку комітет відхилив, водночас автори наполягають на її врахуванні. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Дякую, Іванно Орестівно.

Далі – Ірина Фріз. У вас також три поправки? Пані Ірино, назвіть, будь ласка, номери поправок.

ФРІЗ І.В. Дякую.

У мене п'ять поправок: 711, 728, 433, 442 і 959.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почнемо по порядку чи так, як ви назвали?

Поправка 711. Будь ласка.

ФРІЗ І.В. Шановні колеги, після утворення Міністерства у справах ветеранів законодавча ініціатива стосувалася саме розробки єдиного реєстру ветеранів. Цей реєстр є вкрай необхідним для фахового та якісного функціонування Міністерства у справах ветеранів.

Закликаю вас, пане головуєчий, та монобільшість у даному разі не частково, а в повному обсязі підтримати цю поправку для того, щоб державний реєстр ветеранів набув спроможності функціонувати. Від цього залежить захист, надання допомоги та підтримки нашим ветеранам.

Прошу вас підтримати та проголосувати за цю поправку, яка є вкрай важливою для наших захисників. Не словом, а ділом продемонструйте свою готовність захищати їх в стінах цього парламенту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку 711 враховано комітетом частково. Водночас автор наполягає на повному її врахуванні. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 103.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Наступна поправка 728. Пані Ірино, будь ласка.

ФРІЗ І.В. Дякую, пане головуєчий. Звертаюся до всіх присутніх в цьому залі. Ми знаємо, що, на жаль, надання підтримки та допомоги, зокрема психологічної, сьогодні фінансується за вигадковим або остаточним принципом.

Закликаю представників монобільшості та всіх народних депутатів, незалежно від фракційної приналежності, підтримати поправку, яка дозволить дофінансувати питання психологічної реабілітації в належному обсязі. Міністерство у справах ветеранів останніх два роки фінансується за остаточним принципом. Надання вчасно психологічної допомоги дозволить нам не бачити в новинах, що ветеран скоїв те чи інше. Це окреме прохання від всіх, хто розуміє, у який спосіб посттравматичний стресовий розлад може вражати людину після того, як вона повернулася з бойових дій додому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 728, яку враховано частково. Водночас автор наполягає на повному її врахуванні. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 110.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Наступна поправка 433. Будь ласка, пані Ірино.

ФРІЗ І.В. Дякую всім, хто голосував за попередні дві поправки. Сподіваюся, що все-таки до другого читання ці поправки будуть враховані в повному обсязі.

Наступна поправка 433. Ми пропонуємо видатки на Державне управління справами скоротити на 235,5 мільйона гривень.

З огляду на те що протиковідний фонд був бездарно розбазарений, ми маємо сьогодні шалені цифри щодо захворюваності та смертності, тобто увійшли до четвертої хвилі пандемії неготовими. Прошу, щоб ми ці гроші від ДУС спрямували на медиків, таким чином зменшивши обсяг фінансування Державного управління справами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправку 433 комітет відхилив. Водночас автор наполягає на її врахуванні. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 96.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 442. Будь ласка, пані Ірино.

ФРІЗ І.В. Дякую. У поправці 442 йдеться про те, щоб зменшити фінансування Секретаріату Кабінету Міністрів України, який довів свою неспроможність справлятися з викликами та загрозами, які сьогодні існують в державі, і спрямувати ці кошти знову-таки на медиків. Наголошую, що за останні 20 днів ми маємо понад 5 тисяч смертей у державі.

Відповідним чином уряд, який сьогодні намагається дофінансувати свій Секретаріат, жодним чином не забезпечив ані медиків, ані українців.

Просимо скоротити їхнє фінансування і спрямувати ці кошти безпосередньо на медицину і захист українців від коронавірусу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 442. Комітет її відхилив. Водночас автор наполягає на її врахуванні. Ставиться на голосування пропозиція автора. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 88.

Рішення не прийнято.

Крайня поправка 959. Будь ласка, пані Ірино.

ФРІЗ І.В. Дякую.

На жаль, монобільшості ближче чиновники та бюрократи, аніж медики. Сподіваюся, що поправка 959, яка є головною для нашої держави у питаннях захисту суверенітету та незалежності, усе-таки набере більшу кількість голосів та отримає можливість бути врахованою в цьому проекті бюджету.

У даній поправці йдеться про те, щоб передбачити окрему бюджетну програму захисту медичних працівників щодо запобігання та реабілітації наслідків від COVID-19 у розмірі 5 мільярдів гривень. Ви достатньо мільярдів закатали в асфальт.

Прошу вас подумати про здоров'я нації, про медиків та про необхідність подолати четверту хвилю пандемії, не входячи або не увірвавшись у «червону зону» для того, щоб жоден українець не мав можливості не виїхати з країни. У нас був Голодомор, а сьогодні ви нас вводите в «коронавор».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 959. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 95.

Рішення не прийнято.

Дякую, пані Ірино.

Наступний – Синютка Олег Михайлович. Мені сказали, що у вас тричотири поправки. Назвіть їх, будь ласка.

СИНЮТКА О.М. Прошу чотири поправки поставити на голосування: 293, 304 – щодо дохідної частини бюджету, і 2371, 3191 – щодо видаткової частини бюджету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 293. Обнуліль, будь ласка, час.

Олег Михайлович. Прошу.

СИНЮТКА О.М. У поправці 293 йдеться про збільшення доходів за рахунок надходжень від податку на прибуток на 19,2 мільярда гривень. Ці кошти можна отримати передусім від ефективної роботи державних компаній. Думаю, голові бюджетного комітету теж має бути цікаво послухати, звідки можна отримати додаткові кошти до Державного бюджету. Тому що за 2020 рік внаслідок вашої неефективної організації і роботи «Укренерго» отримало 27 мільярдів гривень збитків, Державна продовольчо-зернова корпорація України – 29, Укрерорух – 1,5, «Енергоатом» – 4,8.

Чи можна було отримати ці кошти? Звичайно, що так. Бо «Енергоатом» у 2018 році отримав 4,6 мільярда гривень прибутків, і так само всі інші компанії. Тому треба позбавитися корупції, налагодити ефективну роботу державних підприємств, і можна отримати ці кошти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 293 враховано частково. Водночас автор наполягає на повному її врахуванні. Ставиться на голосування пропозиція автора. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 304. Олегу Михайловичу, будь ласка.

СИНЮТКА О.М. У поправці 304 йдеться про можливість отримати додаткові 1,2 мільярда гривень за рахунок надходжень від рентної плати. Хочу наголосити, що внаслідок непрофесійної діяльності нинішньої влади в Україні вже другий рік поспіль падає видобуток газу. Якщо з 2015 року по 2018 рік він наростився з 19 мільярдів до 21 мільярда кубів, то з 2018 року і в першому півріччі 2021 року він досягнув історичного мінімуму – 9,75 мільярда кубів.

Я вважаю, що це насправді кроки щодо подальшої енергетичної залежності від країни-агресора – Російської Федерації. якщо ви плануєте зменшити відповідно ренту, значить, ви не плануєте збільшувати видобуток газу власного виробництва, а це означає, що ви не плануєте будувати енергетично незалежну країну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 304 враховано комітетом частково. Водночас автор наполягає на повному її врахуванні. Ставиться на голосування пропозиція автора. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Наступна поправка 2371.

Олегу Михайловичу, будь ласка.

СИНЮТКА О.М. У цій поправці йдеться про додаткові кошти для освітян у сумі 8,850 мільярда гривень. Звертаюся до мажоритарників, до народних депутатів усіх фракцій. Фракція «Європейська солідарність» не займається популізмом, і ми не обіцяли перед виборами 4 тисячі доларів заробітної плати для наших освітян. Але сьогодні є реальна можливість підвищити заробітну плату освітянам як мінімум на індекс інфляції, а це 17 відсотків за 2021 рік і прогнозована інфляція на 2022 рік.

Шановні народні депутати, особливо депутати-мажоритарники, які приїдуть до себе в округи, підуть у школи спілкуватися з освітянами, ми зобов'язані підвищити заробітну плату освітянам, виділити додаткові кошти на освітню субвенцію.

Я хотів би побачити, хто не проголосує за підвищення заробітної плати освітянам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 2371 враховано частково. Водночас автор наполягає на повному врахуванні.

Тому прошу визначатися та голосувати.

«За» – 117.

Рішення не прийнято.

Крайня поправка 3191.

Олегу Михайловичу, будь ласка.

СИНЮТКА О.М. Мені шкода тих вчителів, які виховали таких учнів, які не хочуть проголосувати за підвищення для них заробітної плати (*Оплески*). Але наступна поправка стосується відшкодування коштів для теплокомуненерго. Це відшкодування коштів за ті рішення, які ви приймаєте внаслідок абсолютно неефективної політики в енергетичній галузі.

Меморандум, який був підписаний навесні, – кошти, заплачені за рахунок місцевих бюджетів, не відшкодовані. Сьогоднішні папірці, підписані за участю влади, також не мають ніякого фінансового підґрунтя.

У цій поправці йдеться про можливість отримати територіальним громадам кошти на різницю в тарифах, на відшкодування відповідних коштів, які будуть скеровані на неефективну діяльність нинішньої влади у сфері енергетики.

Пропоную підтримати територіальні громади, дати їм кошти на теплоенергетику.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку 3191 комітет відхилив. Автори пропонують її врахувати. Ставиться на голосування пропозиція авторів, прошу визначитися та голосувати.

«За» – 105.

Рішення не прийнято.

Дякую, Олегу Михайловичу.

Крайній представник «Європейської солідарності», який висловиться з поправками, – Олексій Олексійович Гончаренко. Скільки у вас поправок? Якщо можна, назвіть їх.

Олексію Олексійовичу. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую.

Маю низку поправок і щодо кожної з них зараз доповідатиму. Хочу сказати вам...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Назвіть, будь ласка, номер.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Номери, будь ласка, 48... Слухайте, їх багато, я буду зараз довго їх перераховувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте почнемо з поправки 48.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Давайте почнемо з поправки 48.

Шановні друзі, хочу сказати, чому будуть присвячені...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перепрошую, поправку 48 ми вже голосували, її представляла Климпуш-Цинцадзе.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вибачте, поправка 49.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте поправку 49.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Пане Руслане, поправка 49.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 49. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Хочу коротко сказати, чому будуть присвячені мої поправки.

По-перше, вони будуть направлені на покращення Державного бюджету, тому що він цього дуже потребує. По-друге, на лікування склерозу у Володимира Олександровича Зеленського. Тому що він стільки наобіцяв за цей рік людям, але всього цього немає в проекті бюджету, тож мені довелося це пропонувати. Думаю, «слуги народу» зараз це підтримають.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 49 народного депутата Гончаренка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка. Олексію Олексійовичу, одразу називайте номер поправки, щоб я встигав шукати.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Наступна поправка 224, у якій я хочу порушити надзвичайно важливу тему. У проекті бюджету нам пишуть, що збираються збільшувати інвестиції і залучати інвесторів в Україну.

Шановні колеги, хочу нагадати, яка катастрофічна ситуація склалася на ринку альтернативної «зеленої» (чистої) енергетики, яка згідно зобов'язань держави, законів, підписаних Президентом, які ми приймали, має отримувати підтримку. На жаль, замість підтримки ми маємо сьогодні десятки мільярдів боргів, судові позови проти держави, повністю знищений інвестиційний клімат держави, тому що вже в усьому світі говорять про те, що Україна не виконує свої зобов'язання.

Отже, якщо не врахувати мою поправку, це остаточно знищить інвестиційний клімат, і в Україні ніколи не буде інвесторів. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 224 народного депутата Гончаренка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 89.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка. Олексію Олексійовичу, який номер?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Наступна поправка 115. Вона присвячена тій самій темі. Хочу ще раз підкреслити, що ми маємо сьогодні. Держава Україна проголосила певні зобов'язання. До речі, хочу нагадати, що в Конституції України виписано європейський курс нашої держави, що ми хочемо стати частиною Європейського Союзу.

Сьогодні Європейський Союз прийняв так званий *Green course – Green Deal*. Тобто йдеться про те, що товари країн, які виробляють власну продукцію з використанням так званої брудної і не використовують чисту енергетику, через певний час взагалі не зможуть бути представлені на ринках Євросоюзу.

Коли ми кажемо, що Україна має стати членом Євросоюзу, так давайте рухатися разом з Європою до розвитку чистої енергії. Коли це робилося у 2014-2019 роках, ми отримали шалене інвестування. А сьогодні ми маємо не те що відтік інвестицій, а, повторюю, судові позови проти держави.

Якщо не врахувати мою поправку, ситуація тільки погіршиться. Прошу врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 115 народного депутата Гончаренка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 88.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка. Олексію Олексійовичу, який номер поправки?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Наступна поправка 269. До речі, якщо в когось з'явиться бажання, може, в голови комітету, прокоментувати, я, звичайно, буду цьому радий.

Наступна поправка – про альтернативні джерела енергії, вона також важлива. Знову-таки у ній порушується тема, коли ми бачимо, що... Наприклад, щодо інвестиційного клімату. Ми мали ситуацію, коли одна з норвезьких компаній, а сума інвестицій в альтернативну енергетику в Україні становила мільярди євро, насправді понад 10 мільярдів, що, на жаль, було найбільш інвестиційно привабливою галуззю в Україні, вклавши гроші в Україну, після того, як через борги і через те, що Україна не виконує своїх зобов'язань, повідомила про це (ця компанія є публічною, її акції мають котирування на біржі), її ціна впала на півмільярда євро. Звичайно, після такого очікувати, що хтось прийде до нас з інвестиціями...

Друзі, якщо ми зараз не приймемо правильних рішень, ніхто до нас не прийде. Прошу врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 269 народного депутата Гончаренка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, уже 13 година 59 хвилин. Ми просто не встигнемо проголосувати наступну поправку, тому я попрошу депутатські фракції та групи все-таки підготувати перелік поправок, на яких ви наполягатимете.

Ми продовжимо нашу роботу завтра, а сьогодні пленарне засідання оголошується закритим. Зустрінемося завтра о 10 годині.

Дякую.